

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pecht sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér pecht sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, december 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- A vármegye pöre a kincstár ellen.
- Lukács és Justh Bécsben.
- A boszu-röpirat.
- Csunya idő!
- A leghíresebb dívtanművésznőnél.
- Órultnek nézett szélhámos
- Rejtélyes bűntény.
- Elhészett szenzációk.

Vissza a vidékre!

Arad, december 29.

A mi néhány év óta az amerikai sorompóknál tapasztalható, annak érdekes, figyelemreméltó jeleit veszik észre Budapest körül. A főváros már nem bírja el a vidéki bevándorlók, szerencsepróbálók, új életre várók, véletlenül lesők nagy tömegét. S ha maga nem tesz intézkedéseket a bevándorlás gyarapodása ellen — lecsapolja belőle az ember-fölösleget az élet, a kenyértelenség, a pályák és munkát várók tömeges kudarca. S ez adja a jelszót: el, vissza, a vidékre!

A főváros körülbelül fölszívta magába az emberanyagot, a tőkét, a vállalkozást, sőt a kulturát, a melynek befogadására a méretei, a körülményei alkalmassá tették. Most már maguktól, minden jelszó nélkül, s minden felülről jövő propaganda nélkül is meg kell indulni a vidéki központok erős, hatalmas fejlődésének.

A főváros felé áramló népmozga-

lom nem új keletű. Az immár négy évtizedet túlhaladt alkotmányos életnek a legelején kezdődött. A közjogát visszaszerzett nemzet parlamentje és kormánya a hetvenes évek elején már kezdte megalapozni a nagy, erős és hatalmas központot. Később kezdődött a munkáselem tömeges vándorlása a főváros felé, majd mikor a főváros fejlődése amerikai arányokat vett, a hajótöröttek, a kalandorok, a veszedelmes elemek raja lepte el a fővárost. Megszületett népességre, külső ragyogásra, belső romlottságra nézve ebből a mechanikus és legkevésbé sem természetes népszaporodásból a magyar metropolis, amely még mindig vonzza s magába felemészti a vidék népességét s mindeddig nem tudták, nem akarták észrevenni, hogy a főváros természetellenes és így nem egészséges gyarapodása, a vidéknek munkaerőben való csökkenése, a merev központositásból származik.

A főváros a maga szörnyű emberhullámozgásával, a benne összpontosított mérhetlen mozgatóerő érvényesülésének minden csalfa ösvényével leginkább azért vonzotta magába a vidék lakosságát, mert évtizedes mulasztások a vidéken a megélésnek sokkal kevesebb lehetőségét tudták megteremteni, mint a fővárosban.

Az egymást követő kormányok politikája, melyly el a vidéki városok, nagyközségek belekergettettek az óriási pótlásokba, szintén ok volt arra, hogy

pangott az élet a vidéken s feltűnédeztek a főváros felett azok a délibábok, amelyek a Budapestre irányuló bevándorlásra csábították nemcsak a reményt vesztetteket, a modern kalandorokat, hanem a jó sors a igazán érdemes elemeket is.

Pedig éppen ezekre várt keserű csalódás. Az egyszerűbb, könnyebb anyagi feltételekkel járó vidéki élet helyett a belső kivándorló a szárazföld legdrágább fővárosát kapta meg új otthonául. Nem képzelt akadályok gördültek elébe s úgy érezte magát a száraz lábbal vándorló, mint az ódon regék népe, amely vándorutjában minden lépést rémekkel, ismeretlen szörnyekkel kénytelen kiküzdeni. Az új otthon kereső magyar szemben találta magával a kontinentális bevándorlókat, akiket nyomor, szorongatás, félelem és az életért való reszketés üzött vándorútra. A mi belső kivándorlóink járván nehéz utját az új otthon-alapításnak, nem kelnek nyílt harcra emezekkel, hanem kifogyván a hazuról hozott csekély vagyomból, testük és lelkük erejéből, megtörnek, elzültenek s jelentékeny statisztikai adalékok szolgáltatnak a magyarság pusztulásához. Sirversük pedig megíródik a nem ismeretlen refrénnel: *A magyar nem élelmes.*

Arra nézve, hogy a vidék mechanikus uton, vagyis bevándorlással a természetes és szükséges arányon túl ne szaporítsa a főváros lakosságát,

A fekete-piros ördög.

*

— Ösmeritek őt?... Igen csinos kis ördög ő!... Ruhája piros-fekete, szeme bekötve, ajkai körül ravasz, gunyos mosoly. Minduntalan más-más alakot ölt, arckifejezése változabb a kaméleonnál, egyik percben biztató, bátorító, majd nem jóindulatú, másik percben ismét gonoszul eltorzulva. Kacagása most behízog, csábítóan kedves, hasonló az arany csengéséhez, majd rekedt és éles, mint a rulett-kerék nyikorgása. Mindenütt megfordul, mindenütt megtalálhatod, épp úgy a legelőkelőbb körök fényes termeiben, mint a legalsó néposztály füstös, bűzös, piszkos lebujaiban.

Az emberek, kiket varázsa elbűvölt, megszűnnek, napsugaras délen, a világ legszebb pontján, örökké hullámzó tenger partján, fehérvirágos, édes illatú narancsfák lombjai alatt emeltek neki templomot, mely azóta legkedvesebb tartózkodása. Hisz oda zarándokolnak most már a világ minden részéről rajongó hiveinek sok ezrei, hogy oltárán pénz és véráldozattal hódoljanak.

Egykor én is vágytam őt megismerni, felkeresni ott, ama bűbajos helyen, legbensőbb szentélyében. De nem azért, hogy meghódoljak, sőt inkább dacolni akartam a kis ördög hatalmával.

Nagyon, nagyon régen, még kis gyermekkoromban, ösmertem egy jó öreg kis-asszonyt — jámbor volt és istenfélő és kissé

korlátolt is — ki nem ösmer, nem látott soha semmit a világból, kinek eszmeköre is csak ritkán lépte túl kis, félreeső szülővárosának falait. És mégis ő volt az, kitől először hallottam csudameséket ezen bűbajos tündérkertről és minden, amit ő nekem akkor elmondott, mélyen vésődött be gyermekszívembe.

— Ha hitelt adhatok kedvenc regényeimben olvasott leírásoknak, — mesélte hosszú téli estéken öreg barátom, — akkor ott, a mesés, elkápráztató fényben uszó termek mindig tele vannak érdemjelekkel díszített és ékszerrektől csillogó hölgyekkel, kik azonban halott-halvány arccal, elorzult vonásokkal, lázasan fénylő szemekkel, görcsösen vonagló ajkukkal tolongnak a kártyasztalok körül. Az aranyak halk csengése közé nem ritkán vegyülnék csak félig elfojtott káromlások és szenvedélyes szitkok és gyakran megtörténik, hogy egy két-ségbeesett játékos, kit a játék ördögének szélsője pár óra alatt koldussá tett, ott a helyszínén golyót röpít agyába, vagy a lelki izgalmak alatt megőrülve, vezetik ki a termekből. Sokan a tengerben keresik halálukat, sőt megtörtént, hogy a csodaszép parkban reggeli sétáját végző vendégek valamelyike nem csekély borzalommal pillantotta meg egy babér, vagy egy narancsfa ágai között lógni a mult éj szerencsétlen áldozatának holttestét.

— Így mesélte ezt akkor nekem a jó öreg leány és én áhitatos borzalommal hallgattam és arany igazságnak tartottam minden szavat. Sok év mult el azóta, de azért talán még most is

élnek a Gascogne és Bretagne legfélreesőbb vidékein emberek, kik világösmeretüket a ponyvairodalom rémregényeiből merítve, ehhez hasonló képet alkotnak maguknak a szépséges Monte Carlo felől. Pedig a valóság korántsem felel meg ezen rémképnek.

Talán hiányzik belőlem a természet szépségei iránti érzék, hogy nem bírok úgy lelkesülni a délvidék varázsa iránt? De tény az, hogy Monte-Carlo buja, szingardag, csodaszép vidéke sohasem bírt annyira elbűvölni, mint ahogy azt vártam, előre képzeltem és másoktól hallottam. Talán, mert a karcsú, hajlékony pálmának magas, csupasz törzsén nyugvó sötét lomb koronája sohasem bírta velem elfelejtetni hazám sűrű lombu, komoly tiszteletreméltó évszázados tölgyerdőinek oly jól ismert zugását? Talán, mert gyűlölöm azt a buta növényt, az alvót, mely nagy vastag husos leveleit szétterpesztve, ontelt méltósággal uralja itt a növényvilágot? Ő róla mondják.

De valóság is, hogy minden száz évben virít csak, ami azonban nem nagy baj, oly csuf és silány virágot hoz ekkor is. Jobb szeretem a kis bájos rozmarint, mely sűrűn tenyészik itt e fák alatt és igénytelen fehér virágainak édes illatával tölti be a levegőt.

Csuda szép parkban, gyönyörűen gondozott virágágyak mellett — anélkül, hogy bárhol is öngyilkos hulláját láttam volna — vezet az ut a kis ördög tuskulánuma felé. A parkban mindenfelé nyugodtan sétál, kedélyesen tár-

hogy a vidék lakossága ilyen természetellenes úton folyton ne fogyjon, ahhoz a vidék gazdasági és társadalmi életét kell újjá teremteni. Ehez pedig okvetlen szükséges az, hogy szakítván a merev központosítással, térjünk át végre arra az egyedül helyes útra, hogy elősegítsük az erős vidéki centrumok alakulását, megadván a vármegyéknek és városoknak az erre való eszközöket.

Lukács és Justh Bécsben.

A holnapi audienciák.

Távirati tudósítás.

Arad, december 29.

Lukács László és Justh Gyula ma este Bécsbe érkeztek. Holnap Lukács délelőtt tíz órakor, Justh pedig déli fél egy órakor kihallgatáson jelennek meg a királynál. Valószínű, hogy Justh kihallgatása után Lukács újabb audienciára megy a felség elé, hogy átvegye esetleges további utasításait.

Politikai körökben azt hiszik, hogy döntés holnap sem fog bekövetkezni, hanem a holnapi kihallgatások eredményéhez képest, esetleg újabb meghívások lesznek. A mai nap érdekessége Justh Gyulának Bécsben tett nyilatkozata. Justh egy hírlapíróval folytatott beszélgetés során kijelentette, hogy a függetlenségi párt hajlandó lemondani a belügyi tárcáról, ha a pénzügyi tárcát kapja. Reméli, — mondotta, — hogy a Házban többsége lesz, de biztos többségre számít az általános választói jog alapján megalakítandó új parlamentben. Mai tudósításaink itt következnek:

Lukács és Justh audienciája.

Budapesti tudósítónk jelenti: Lukács László designált miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor megátogalta az országgyűlési néppárt elnökét, Zichy Aladár gróf, őfelsége személye körüli minisztert. A látogatás Zichy Aladár

lakásán történt és a két államférfiu hosszabb ideig tanácskozott egymással.

Lukács később Justh Gyula lakására hajtatott, ahol megállapodtak a bécsi utazásukra vonatkozó intézkedésekben. Justh és Lukács délután 2 órakor találkoztak a nyugati pályaudvaron.

Amint megérkeztek, a nyugati pályaudvar állomásfőnöke megjelent a váróteremben és közölte velük, hogy az államvasutak igazgatója természetesen bocsájtott rendelkezésükre. Justh és Lukács kijelentették, hogy a szalonkocsit nem fogadják el, mire azt lekapcsolták a vonatról és így Justh és Lukács a gyorsvonat egy elsőosztályú kocsijában tették meg az utat Bécsig.

A Justh-párt könyomatosa ma a következő jelentést közli:

Justh Gyula kihallgatásával kapcsolatban sokféle hír és kombináció jelent meg, s egyes lapokban konkrét formában vannak megjelölve azok a nehézségek, amelyek megszüntetése céljából Justh-nak a felség által való meghívása szükségessé vált.

Illetékes helyről közlik, hogy ezek a kombinációk, melyeknek célzata nyilván felismerhető, merőben alaptalanok. Az illetékes tényezőkön kívül, senkinek sem állott módjában Justh kihallgatásának előzményeiről tudni. Tény az, hogy a designált miniszterelnöknek 4 napon át folytatott tárgyalásai természetszerű stádiumát teszi a függetlenségi párt elnökének ő felségénél való megjelenésének, ami a függetlenségi párt tagjainak körében kétségtelenül örömet és megnyugvást keltett, ez azonban még nem jelenti azt, hogy a politikai helyzetben az eddigi optimisztikus, vagy pesszimisztikus megítélésre ok forogna felelni.

Ejjelel jelentik: Lukács László és Justh Gyula este 7 órakor érkeztek meg Bécsbe és mindketten a Sacher szállóban szálltak meg. A két politikus az utazást együtt, egy közös kocsiban tette meg. Érsekújvárig tanácskoztak, itt Justh Gyula bement az étkező kocsiba, Lukács fülkáját pedig Rakovszky István kereste fel, aki Pozsonyig együtt utazott a designált miniszterelnökkel. Pozsonyon túl egész Bécsig Lukács és Justh tovább folytatták tanácskozásukat.

Bécsben Justh számos újságíró társaságában együtt vacsorázott, azután lepihent.

Lukács László megérkezése után Daruváry osztályfőnök látogatását fogadta, aki-vel több mint másfél óra hosszúságú konferált.

Justh bécsi nyilatkozata.

— Mit kíván a függetlenségi párt? —

Bécsből táviratozzák: Justh Gyula ma este Bécsben egy ottani lap munkatársa előtt ezeket mondotta:

— Mi nem kérünk többet a gazdasági önállóságot illetőleg, mint azt, amit Fejérváry báró 1905-ben a korona nevében a koalíciónak felajánlott. Ekkor Magyarországnak a belügyi kérdésekben, kivéve a vezényleti nyelvet, teljesen szabadkezet akartak engedni. Ha egy párt programjának ily fontos, életbe vágó részét teljesíteni tudja, úgy programja megvalósításának többi részét átengedheti egy jövő generációnak.

Arra a kérdésre, hogy milyen tárcákat követel a Justh-párt, Justh ezeket mondotta:

— A miniszterelnöki és belügyi tárcát nem kapjuk meg, mert abban az esetben, ha megegyezés jönne létre, ezeket Lukács veszi igénybe. Ennél fogva olyan tárcát szeretnénk igénybe venni, mely nekünk alkalmat ad, hogy pártunknak az a tagja, aki e tárca élén áll, közvetlen konnaxióban legyen a koronával. Most csak a miniszterelnök és pénzügyminiszterre nézve áll ez, a többi tárca viselője csak nagy ritkán érintkezik a királylyal. Adják nekünk a pénzügyi tárcát, ennek ellenében lemondunk a belügyi tárcáról.

Arra a kérdésre, remél-e a Házban többséget, Justh ezeket mondotta:

— Ha megegyezés jön létre, úgy bizonyára többséget fogunk találni a képviselőházban. De biztosan többségünk lesz a képviselőházban, ha a gazdasági önállóság elve alapján álló jelöltjeinket az általános választói jog alapján választják meg.

salgó családok, nevelőnk felügyelete alatt játszó gyermekek, tiszteletreméltó öreg urak és matrózok, mosolygó, bájos fiatal leányok csoportja hullámszövi, kik mind derült kedvben élvezték a narancs- és citromfák illatát, gyönyörködve a számtalan szebbnél-szebb virággyűs szín pompájában, a hullámszó tenger soha meg nem szűnő változásaiban és a tengerpart mellett elhúzódó kék hegyláncolat pittoreszk és fantasztikus képződésében.

— A tündérpalota — itt örökimádás temploma — felé közeledtem. Pazar fény és pompa, ahová a szem téved. Mert hozzá tartozik a kis démon kultuszához az is és szereti látni, ha szemképráztató külső fény és pompa között, hűségének bizelegve, élesztik hívei az áldozótűzet oltárán, midőn szeszélyes istenségének hódolnak.

Beléptem. Feketébe öltözött, nyájas urak fogadtak. Udvariassan megkérdezték nevemet, állásomat és belépőjegy alakjában adták át a talizmánt, mely a legbelsőbb szentély ajtaját megnyitja. És még mindig meg voltam győződve, hogy ama varázsa, mely ott az egész lézkört áthatja és állítólag mindenkit hatalmába ejt, nem lesz képes rajtam erőtt venni.

A termekben tikkasztó hőség uralkodott. Halk, félig elfojtott hangon beszéltek körülöttem a világ minden nyelvén. Semmi zaj, semmi lármá, mindenfelé nyugalom és előkelő csend. A legmagasabb körök hölgyei, előkelő, de egyszerű öltözetben, biztos fellépésű, magasállású urak, disztesen öltözött és kétes ele-

ganciájok által feltűnő félvilági hölgyek, kalandorok és szerencselovagok a világ minden részéből; egy egész kis világ, a legkülönbözőbb típusok és nemzetiségek voltak itt képviselve, kik mindnyájan siettek letenni filléreiket a feltűnő imádott kis démon áldozat-oltárára.

— De senki sem csikorgatta fogait, sehol sem láttam eltorzult vonásokat, sem vadul forgó szemeket és vonagló ajkakat. Azok, kik nyertek, ezt egész természetesen látszottak venni, míg azok, akikről a szerencse elfordult, látszólag hidegvérrel, minden különös izgalom nélkül nézték az előttük felhalmozott arany és ezüst folytonos apadását. Nyugodtan, minden feltűnés nélkül ment itt minden. Mintha az itten, a világ minden részéből összejött emberek egy jó ismerősökből álló társaságot képeznének, kik mindannyian időtöltés és ártatlan szórakozás céljából folytatják e játékot.

Minden, amit itt láttam, oly kellemes, megnyugtató benyomást tett reám, hogy egész kedélyesen, minden elfoglaltság nélkül közeledtem az egyik asztalhoz és foglaltam ott helyet, egy barátságos kinézésű, simára borotvált, idősebb uriember mellett. Minden izgalom nélkül néztem egy ideig a játékot és tettem ezután minden gondolkodás nélkül egy ötfrankost valamelyik számra, majdnem csak udvariasságból, hogy én is úgy cselekedjem, mint a többiek mind. A kis kerék elindult... egy elegáns öltözetű, mosolygó arcú ur, ki egy kis gereblyeféle szerszámmal kezében, állt az asztal mellett, néhány másodperc múlva egy kis csomó ezüst-

pénzt és egy aranyat tolt felém... Első nyere-ményem!...

Az oly gyorsan nyert pénzzel most már bátrabban folytattam a játékot. És a kis kerék ismét megindult a kabalisztikus körben, recsegve, nyikorogva, de nekem ismét szerencsét hozva... és most azután, a sikertől felbuzdulva, megkétyszerítem betéteimet, mindig szemmel tartva szomszédomat, a barátságos arcú német öreg urat és ennek játékához alkalmazkodva. — És ismét nyertem... és azután ismét megegyezés... és e mellett éreztem, hogy lassan kezd elhagyni hidegvérem és józanságom és hogy pereről-percre nagyobb örömmel telik nyereségemben és lázas örömmel nézem magam előtt az arany- és ezüsthalmaz növekedését. A szerencse ismét kedvezett... hogy azután mihamar végleg elhagyjon.

Vesztetni kezdtem... Szomszédom szintén. Ő azonban még elég jókor tudatára ébredt, hogy kiesett a kis fekete ördög kegyeiből. Nyugodtan felállt és távozott. Én azonban maradtam... és pénzem is ott maradt... mind... és így járultam hozzá én is ezen áldozat pénzzel a legkisebb hercegség fentartásához.

Midőn végre kábultan, nehéz fejvel és üres zsebekkel felkeltem és távozni akartam, a teremajtóból még egyszer visszapillantottam a végzeteljes asztal felé, hol a kis szerencsekerék most is szünet nélkül recsegett, nyikorogott. És ott láttam állni, mellette a gonosz kis demont, körülte tüzes szikrák sziporkáztak, gúnyos, kárörvendő vigyorgással öltötte ki reám

Az ujságíró ezután azt kérdezte, igaz-e, hogy a kormány a bankra vonatkozólag csupán egy nyilatkozatot akar a Házban tenni, melyre esetleg a koronától nincs is felhatalmazása. *Justh* így felelt:

— Hogyan képzelhető, hogyha csupán ilyen kormánynyilatkozatról volna szó, hogy akkor ilyen hosszú tárgyalásokra lett volna szükség! Ha egy új kormány bemutatkozik és bemutatkozó nyilatkozatában kimondja, hogy szolidárisan a gazdasági önállóság alapján áll, akkor ez nem történhet másképp, minthogy *előzőleg a király teljes beleegyezését kérte és kapta*. Ha a kormány ilyen nyilatkozatot a korona beleegyezése nélkül tenne, úgy 24 órát sem maradhatna hivatalában. Ha pedig mások azt mondják, hogy a kormány nem lesz abban a helyzetben, hogy ígéreteit teljesítse, úgy erre nézve csak arra kell hivatkoznom, hogy ilyen eset csak akkor állhatna be, ha a Ház többsége időközben elállana a gazdasági önállóság követelésétől, vagy a demokratikus, liberális kormányzati reformoktól, vagy az általános választói jogtól. Természetesen ilyen esetben a kormány részére csak a lemondás maradna hátra.

A megegyezés nehézségei.

A B. H. írja: Lukács László nem vette föl programjába az önálló banknak 1911. január elsejére való föllállítását, hanem ezt ajánlotta: A Lukács—*Justh*-kabinet a bankkérdésben a törvényes alapra helyezkedik, hogy tudniillik az országnak az önálló bankhoz való joga természetes és elvitázhatatlan, mert szentesített törvényekben gyökeredzik. Ezt az ajánlatot a *Justh*-párt természetesen nem fogadhatta el, mert éppen ezen az alapon mellőzte a király Kossuth Ferencnek az önálló bank dolgában előterjesztett javaslatát. Ófelsége ugyanis ezt mondta: Tudom, hogy az országnak joga van az önálló bankhoz, de a róla szóló törvényjavaslatot még sem szentesíteném, mert a

nyelvét, míg mindkét kezével fűgét mutatott felém. „Jó lecke volt, ugy-e? sziszegte mérgesen és így jár mindenki, aki dacolni mer hatalmammal. Nem te vagy az első, ki józan feltételekkel, szilárd elvekkel jött hozzám, kétkedve hatalmam erejében, hogy azután varázsomtól legyőzve, megtörve, imádvá boruljon lábaimhoz.”

A leckét megérdemeltem és hasznomra is válik... talán... Mindenesetre bőlecebb lesz, egyhamar meg nem ismételné a kísérletet. De, hogy megbüntessem magamat és vezekeljek gyengeségemért, amiért oly könnyen engedtem a gonosz kis ördög csábításának, bünbánóan írom le szegényletes kudarcom történetét most itt, masányos szobámban, dolgozó lámpám szemoru fénye mellett, a helyett, hogy narancsfák kábitó illata mellett álmodozva élvezném ezen bűbajos, holdvilágos éjszaka igézetét.

Hogy vajjon lesz-e valamely embertársamnak haszna ezen őszinte vallomásomból? Alig merem remélni... Sőt egész biztos vagyok benne, hogy senkit sem fog visszatartani attól, hogy ujjait meg ne égesse ezen mindég lobogó oltártűznél, ha a végzet is úgy akarja. De hát tartoztam vele önmagamnak és az erkölcsnek, a szent erkölcsnek!...

És mindennek dacára mégis azt mondom, hogy a szerenése csak azért fordult el, mert német szomszédom elment tőlem. Ha ő nem távozik, pénzemet nem vesztetem el, de mindvégig nyartem volna... Kétségkívül...!

Franciából Nobody.

külön bankot nem tartom az ország érdekében valónak. Lukács ajánlata tehát még arra sem volt alkalmas, hogy az önálló bankhoz való közeledés illúzióját föltámassza.

Nehézség merült föl aztán a *belügyi tárcá* kérdésében is. Erről már említést tettünk. Lukács László nem merte odaigérni a *Justh*-pártnak ezt a tárcát, mert jól tudja, hogy a király éppen a *belügyi* kormányzat élére hatvanhetes politikust kíván. Ehelyett azt ajánlotta Lukács, hogy a függetlenségi párt abbéli követelésének kielégítésére, hogy a kabinetben övé legyen a tulsuly: csináljanak két új, tárcánélküli miniszteri állást és ezekbe az állomásokba is *Justh*-párti férfiakat helyezzenek. A tárcával bíró hatvanhetes miniszterek mellett aztán legyenek függetlenségi államtitkárok, természetesen a *belügyminiszter* mellett is. Így az egész kabinetet keresztül-kasul szóné az ellenőrzés. A király beteszi a kormányba a hatvanhetes fölvigyzókat, viszont a *Justh*-párt odaállítaná melléjük a függetlenségi ellenőröket. Így festene az a kabinet, amely Lukácsék nyilatkozatai szerint a király és a függetlenségi párt kölcsönös bizalma alapján alakulna meg.

Andrássy és Apponyi álláspontja.

A M—g írja: Függetlenségi kabinet létesítése esetén, mely az önálló bankot hozza, *Andrássy és Apponyi a küzdőtérrel visszavonulnak*. Apponyi gróf azt mondta, okvetlenül támogatni kell a függetlenségi kormányt, ha a nemzeti bankot hozza magával. Az alkotmánypárt egy nagy részénél is találna támogatást az önálló bankot hozó kormány és így az ilyen kormány a *parlamentben is tulnyomó többségre számíthat*. De az új választás fényesen megdőntő többséget biztosítana az önálló banknak és a pluralitás mellőzésével megalkotandó általános választói jognak.

A pártok hangulata.

A *Justh*-pártban ma este kevesen jártak fenn. A helyzetet tegnap igen optimisztikusan ítélték meg, ma ellenben nyomott volt a hangulat. A képviselők a legnagyobb érdeklődéssel néznek *Justh* holnapi kihallgatása elé.

Azt hiszik, a bankkérdés megoldása sokkal kevesebb akadályba ütközik, mint az a kérdés, hogy a *belügyi tárcát* 67 es, vagy 48-as politikussal töltsék-e be.

A Kossuth pártban nem hiszik, hogy a kibontakozás gyorsan elkövetkezzék.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi gazda bál. Az idej farsang legelső és legfényesebb bálja a gazda-bál lesz, melyre határtalan érdeklődés mutatkozik. Igen sok nemcsak aradmegyei, de messze vidék előkelő közönsége fogja megjelenésével a bál díszét emelni. Mint halljuk, oly fényes toillettek lesznek, amilyeneket aradi bálon már igen rég volt alkalmunk láthatni. Sikerült megtudnunk, hogy egy általános köztisztületnek és szeretetnek örvendő előkelő szép uri nő roppant értékes, egész kis vagyont érő, igen egyszerű, de rendkívül elegáns ruhát csináltatott ez alkalomra. De nem csak az öltözetek fogják képezni a kedves látnivalókat, hanem a frizurák is, mert a közkedveltségnek örvendő Fánika, aradi női hajművész nő pecsétes titok alatt elárulta azt, hogy több bájos hölgy megbízásából Bécsben járt a mai divattal ellenkező és már Párisban kezdetét vevő új sima frizurák titkait tanulmányozni. Hogy kik küldötték ki? — bár titok, de mi mégis eláruljuk, mivel a titoktartás nem kenyerünk, hogy azok a bájos és szép leányok, akiknek ez lesz első báli bemutatójuk és ezek szép barátnői, kik össze beszéltek, hogy egyforma frizurával fognak megjelenni a kedves gazda-bálon. De hát ruha ide, frizura oda,

aki a bálon meg fog jelenni, az úgy el lesz foglalva a jelenlegi bálozó aradi és vidéki leányok feltűnő szépsége és kedvessége által hogy öregségére is örömmel fog mesélni unokáinak az 1910. január 5 iki gazda-bálról, ahol annak idején szeretett bele a még mindig szép nagymamába. A rendezőség felkérése folytán szives tudomására adjuk az érdeklődőknek, miszerint tudomására jutott a rendezőségnek, hogy dacára annak a nagy körültekintésnek és vigyázatnak, melyet a meghívók szétküldése körül kifejtett, mégis, nem tudni mi okból, igen sokan nem kapták kézhez meghívóikat — ez uton ismétli, hogy minden érdeklődőt szivesen lát és kéri szives megjelenésüket. (114)

A vármegye pöre a kincstár ellen.

Aradmegye pörnyertes.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Harminchét esztendővel ezelőtt szervezte a törvényhozás a királyi bíróságokat. Az igazságszolgáltatási eljárás addig a megyei törvényszékek előtt folyt. Arad vármegye törvényhatósága 1871-ben 140 ezer korona költséggel a már meglévő közigazgatási székház mellé egy díszes épületet emelt és ebben helyezte el a megyei törvényszéket.

Egy évvel később, 1872-ben a megyei törvényszék épületét átbocsájtotta a vármegye a királyi kincstár használatába. Az 1872. évi 31. törvénycikk 32. § a ugyanis a vármegyék köteletségévé tette, hogy a bíróságok céljaira szolgáló épületeket és helyiségeket a kincstárnak tartozik átengedni, de az épületeken levő terhek, az épületek fentartási költségeinek viselésére és fedezésére viszont egyenesen az államot kötelezte.

A vármegye ezekkel a teherviselési kötelezettségekkel adta át az épületet 1872. január 1-én a királyi kincstárnak. A kincstár az épületeket 1899. október hó 15 éig használta, a nélkül, hogy kötelezettségének megfelelt volna. Ekkor a helyiséget vissza bocsájtotta a vármegye használatába.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispász, amint a kincstár a vármegye rendelkezésére bocsájtotta az épületeket, a vármegye képviselőjében nyomban beadványt intézett a kincstári jogügyek igazgatóságához és felhívta, hogy elmulasztott kötelezettségének haladéktalanul tegyen eleget, az épületet restauráltsa, mert a közel három évtizeden keresztül való használat folytán az ugyszólván használhatlan, rozoga állapotban maradt vissza.

A kincstár a legmerevebb módon elutasította a kérelmet, mire az alispász a vármegye képviselőjében Keresztes Gyula dr. vármegyei főügyész útján 37662 korona 66 fillér kártérítési összeg erejéig rendes pert indított a kincstár ellen. Két évig folyt ez a per az aradi királyi törvényszék előtt. A kincstár tagadta azt a kötelezettséget, amelyre a vármegye kérte szorítani.

A bíróság szakértői szemlét rendelt el a pörben, ezek útján állapította meg a vármegye kártérítési igényét. A szakértők véleménye szerint az épület helyreállítására 24703 kor. 23 fillér szükséges. A bíróság a szakértők véleménye alapján mai napon hozott ítéletével kötelezte a kincstárt, hogy Arad vármegyének kártérítés fejében 24703 korona 23 fillért fizessen meg.

Andrássy üdvözlése. Versecről táviratozzák: Versec város tisztikara ma üdvözlő táviratot küldött Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek. A táviratban a tisztikar köszönetet mond a belügyminiszternek, hogy fizetésrendezésük ügyét hathatós támogatásával megvalósította.

CSUNYA IDŐ!

*

Abnormális időjárás világszerte.

Távirati tudósítás.

Arad, december 29.

Hetek óta mást sem hall az ember az utcákon, a társaságokban, otthon, a kávéházakban, mint ezt a boszankodó, fájdalmas felkiáltást: „Na, ez az idő már igazán rettenetes!” Hetek óta a legcsunyább őszi, vagy inkább kora-tavaszi időjárás van országszerte, állandó esőzéssel, egészségtelen köddel, néha-néha hűvös széllel, máskor meleg, hirtelen-muló napsütéssel és ez az abnormális időjárás panaszokat kelt a legbékétebb emberek szájában is, nem is szólva azokról, kiket ma még kiszámíthatatlan károkkal fenyeget a tél késedelmezése, vagy akiknek már eddig is sok veszteséget okozott az esős, sáros, meleg december. És ami a legszomorubb: ez a rendkívüli időjárás, melyre már-már szószerint lehet alkalmazni azt az elkoptatott kifakadást, hogy „ilyenre még a legöregebb emberek sem emlékeznek” — ez az abnormális időjárás ugylátzik még igen hosszú ideig fog tartani.

Mint a különböző táviratok jelentik, egész Európában, sőt Észak- és Délamerikában is már hetek óta rendkívüli időjárás uralkodik. De míg mi leginkább a folytonos esőzések miatt panaszunk, némely helyen, például Ausztriában, a szokatlanul meleg, napsütéses idő jár, melyet csak az utóbbi napokban váltott fel szintén meleg esőzés. Déleuropában az esőzésekből valóságos zivatarok lettek, melyek nem egy helyen súlyos katasztrófát idéztek elő. Görzéből és Gradiskából pusztító árvizekről, hidomlásokról érkezik jelentés. Különösen nagy árvizek vannak Portugáliában. Oportóban például a Dnero folyó elöntötte az egész alsóvárost és számtalan hajót és házat megsemmisített. Az áradás következtében az egész város napok óta világosság nélkül van; a vetés az egész környéken tönkrement. A halottak számát ötvenre becsülik. Magában Oportóban eddig több mint 3 millió marka kár, az egész országban pedig a félszáz milliót is meghaladja. Hasonló hírek érkeznek Spanyolországból is, ahol a navarrari tartomány egyik városában, Vianában a vihar sok épületet tönkretett és eddig 28 áldozatot szedett.

Északamerikában ezzel szemben óriási hóviharak vannak. Karácsony estéjén Newyorkban hóvihar tört ki, mely három napon és éjjelen át szakadatlanul dühöngött. A telefon- és táviró-összeköttetés, a villamos és automobilközlekedés teljesen szünetelt. Egész Newyorkban nem találtak elég munkást a hó eltakarítására és a háztulajdonosok, csak hogy házuk előtt az utat járhatóvá tegyék 4-6 koronát fizettek óránként a napasamosoknak. Newyork államban és a környékén több mint száz embert elpusztított a vihar. A hajléktalan emberek borzasztóan szenvednek az időjárás miatt. Délamerikában husz év óta nem szenvedtek annyit az időjárástól, mint most. A katasztrófák okozta kár még kiszámíthatatlan.

A bécsi meteorológiai központi intézet a következőket jelenti az időjárásról:

Napok óta a légnyomás minimumra szállt Islandon és maximumra Oroszországban. Ez a körülmény meleg szelet okozott Középeurópában, különösen az alpesi tartományok vidékén. Ezzel a déli széllel egyidejűleg nyugatról, az Océán felől, mely télen mindig meleg, szélvihar támadt és valószínű, hogy a meleg idő még napokig tart a ismét langyos esőzést hoz. Az sincs kizárva, hogy még hetekig tavaszi időj

rás lesz, de akkor pár hét múlva változás áll be és hideg tél fogja követni az abnormális időt.

A boszu-röpirat.

„A Wekerle-Kossuth-kormány panamáinak története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

A képviselőház tegnapi ülésén szóba hozták azt a röpiratot, amelyet Habár Mihály, a „Friss Ujság” felelős szerkesztője irt „A Wekerle-Kossuth-kormány panamáinak” címmel. A pamfletben tudvalevőleg mindenféle szennyes üzemekkel vádolta meg a szerző a mai kormány tagjait. Hogy fogalmat alkothasson az olvasó a „csak 30 filléres” röpirat tartalmáról itt közöljük egyes fejezetének címeit:

	Oldal
Benyovszky gróf villamos vasutja	3
Hogyan gazdalkodik Wekerle a vasművekkel	5
Másfél milliós ajándék Kossuth Tódornak	7
A József főherceg vasutja	9
Város a levegőben	10
Hogyan pártolja Apponyi a művészetet	19
A Népszínház megvásárlása	21
Zsarái Manó pausáléja	24
Hogyan vásárol a Wekerle-kormány birtokot	25
A gavallér Kossuth	26
A sajtószabadság és a csomagszállító	28
Három bányavásár	31
Az auraniai perjeltség üzlete	35
Kinek a barátja Pallós?	39
Félmillió a Notre Dame de Sion-nak	45
Bánya a — papiroson	48
A legolcsóbb ajánlat mestere	51
Mikor a kormány szállodásnak esap föl	52
Egy szubvenciós ügy	54
A talpfa-üzletek	55
Az emberkereskedés	61
Vasut a kertesszolgálatokért	66
Karmeliták, mint közektatók	67
Az ur a finánc előtt is ur	69
Néhány millió a dohánybáróknak	70
A közigazgatási tevékenység	72
Mit tudnak külföldön	73
A balatoni vasut	76

Tudvalevő, hogy a kormány tagjai külön-külön sajtópört indítottak a szerző ellen. A pör folyamán ki fog derülni, hogy hetvenhat oldalon mennyi képtelenséget irt össze Habár Mihály.

A közönség természetesen azt kutatja, hogy tulajdonképpen mi lehet a rugója a röpirat kiadásának? Abban ugyanis mindenki tisztában volt, hogy Habár nem a saját pénzén adta ki a pamfletet. A függetlenségi párt felhivatalos lapja, a Budapest érdekes pikantériával szolgál e körül. Azt írja a lap, hogy a röpirat boszu műve. A pamfletet Herzka Tivadar dr., a Friss Ujság kiadótulajdonosa készítette, mert Kossuth Ferenc megtagadta a Friss Ujságtól az eddig élvezett pausálékát, a melyek 5 esztendő alatt 230 ezer koronát tettek volna ki.

A megtagadott pausálé-szülte röpiratát különben — mint a Budapest írja — annak szerkesztője ilyen körlevéllel küldte szét a függetlenségi népköröknek:

„Igen tisztelt uram! Abban az életbevágó fontosságú nemzeti harcban, melyet a függetlenségi pártnak kell részint a bécsi törekvések, de különösen a Kossuth Lajos zászlója alól megfutamodott álnegyvennyolcásak ellen megvívnia, rendkívüli fontossága van a sajtónak. Sajnos, a sajtó tulnyomó része a kormány zsoldjában áll és a kicsinylés, meggyanúsítás és rágalom minden eszközt felhasználja a függetlenségi törekvések és a nemzeti bank ellen. És nincs sajnosabb, hogy népünk kellő politikai

ieskolozottság híján, meglehetősen — tétován — áll az összezavart politikai jelzavak közepette.

Függetlenségi érzelmű népünk felvilágosítását célozza az a röpirat, melynek kiadását a súlyos politikai helyzetben elhatároztuk. „A Wekerle-Kossuth-kormány panamáinak” a címe és lerántja a leplet arról a könnyelmű gazdalkodásról, melyet a Wekerle-Kossuth-kormány az ország javaival folytatott és azokról a csunya üzletekről, melyek segítségével mostani gárdáját megszerezte. Rendkívül alkalmas ez a röpirat arra, hogy rajta keresztül bepillantson a nép a kormány boszorkánykonyhájába és meglássa azokat az eszközöket, melyek segítségével ez a kormány még akkor is tartja magát, mikor a nemzet és uralkodó egyformán elfordultak tőle.

Ezekután pedig eseteli a felhívás azokat a hiábavaló törekvéseket, amelyekkel a röpiratba bele akarta fojtani az igazságot a hatalom s végül így folytatja:

A függetlenségi szervezetekre hárul tehát a feladat, hogy a röpiratot a nép közé eljuttassák és reméljük, hogy igen tisztelt uram e tekintetben minden lehető el fog követni, hogy a kormány erőszakossága tervünket meg ne akadályozza. Árát, neha nyolcvan oldal, mindössze harminc fillérben, az előállítás költségeiben állapítottuk meg és nagyon kérjük igen tisztelt uramat, hogy a párttársai között való szétosztás céljából méltóztatassék belőle rendelni. A szétküldés hetvenöt példányonként postán csomagokban utánvét mellett történik, kevesebb példánynál keresztkötés alatt, lehetőleg az ár előzetes beküldése mellett. Szives jóakarátát és buzgalmát remélve, mély tisztelettel Habár Mihály, a „Friss Ujság” felelős szerkesztője.

Budapesti tudósítónk jelenti: Mint Wekerle és Andrássy, úgy most Kossuth Ferenc és Sztérynyi József államtitkár is elhatározták, hogy sajtópört indítanak a kormány, illetve személyük ellen intézett rágalom dolgában. A kormány egyes tagjainak ezt az elhatározását sokan úgy magyarázzák, mintha ellentétben állana Wekerlének a képviselőházban tett a nyilatkozatával, hogy a kormány nem indít sajtópört. A miniszterelnök igen erősen hangoztatta, hogy a kormány nem indít sajtópört, de a Háznak rendelkezésére bocsájtják a kérdéses iratokat. Ez a kijelentés arra vonatkozott, hogy a kabinet, mint erkölcsi testület nem keres megtorlást, de a megtámadott miniszterek sajtópört indítanak.

Budapestről jelentik: Amióta a röpirat miatt, amelyet Habár Mihály adott ki a „koalíció panamáiról”, éles hangú nyilatkozatváltás történt Hentaller Lajos országgyűlési képviselő és Habár Mihály között. Ebből kifolyólag Habár Mihály Farkasházy Zsigmond és Szász József képviselők útján elégtételt kért Hentallertől, aki Zsóry Barnabást és Uray Dezsőt nevezte meg segédeül. A megbízottak ma déli előtt ültek össze a függetlenségi pártkörben. Habár megbízottai kijelentették, hogy felük időközben meggyőződött arról, hogy Hentaller Lajos igazgatósági tagjai nem tartoznak abba a kategóriába, amelyet röpiratában a képviselői állással inkompatibilisnek kívánt feltüntetni. Ebből kifolyólag a felek megbízottai megállapítják, hogy Hentaller neve tévesen szerepel a röpiratban. Hentaller Lajos megbízottai ennek alapján kijelentik, hogy Habár Mihály jóhiszeműsége kétségtelen, s miután a félreértést megállapították, a „nyilatkozat”-ban foglalt sértést meg nem történnék kérik tekinteni. Ilyenformán az ügyet békésen elintézték.

A leghiresebb divatművésznőnél

Páris, dec. 27.

Pacquin asszony, az elsőrangú divatművésznő, kétezer embert foglalkoztat egész éven át. A legkiválóbb festőművészek, rajzoló és szobrászok munkatársai. A munkatársak tiszteletdíja és az alkalmazottak fizetése több millió frank egy évben. Most azt írták róla, hogy Brieux, a drámaíró, elveszi feleségül, de ezt ő maga cáfolta meg egy nyilatkozatában. A divat és császárnője mondotta ezeket, az asszonyokat nagyon érdeklő valóságokat:

— Azt akarják tudni, hogy miből és honnan meritem eszméimet és ötleteimet? Nos, megsegem a nagy titkot: a természetből. Igazság és szépség csakis a természetben van, ez ihlet meg engem is alkotásaimban. A természet remeke a szép nő. Mielőtt a rendelém ruhájának formáját meghatározom, ráképelek többféle szabású toalettet, azután becsavarom az alakját puha, simulékony szövetekkel, hogy testének vonalait jobban láthassam. Mikor így mintegy plasztikusan előttem áll, sötétebb és világosabb színekkel megjelölöm az árnyék és fény helyeit: itt is, ott is helyezek el egy kis fényt vagy árnyékot, ahogyan épen a vonal élesebb plasztikája megkívánja. Ilyen módon teremtem meg a toalett harmóniáját. Erre az összehangra vetjük művészetünkben a fősúlyt: soha sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a testnek hibátlan és arányos vonalai teszik a nőt a teremtés remekművévé.

— Nem minden toalettnek vetjük meg azonban az alapját eleven modellen. Vannak vevőim, különösen külföldön, akik elküldik az arcképeket és testüknek mértékét s megvárják, amíg a számukra valami formát kitaláltam. Nemrég egy budapesti asszonynak is így arckép után csináltam ruhát. Néha öt-hat formát küldök egy-egy toalett-re a formák rajzaiból, azután választhatnak a megrendelőim. Az arcképküldés kötelező, mert ha nem ismerem a megrendelőt, nem tudom alakját lelki szemem elé képzelni, enélkül pedig nem tudok alkotni. Vannak azután vevőim, akik csakis eredeti modell után készíttetik ruháikat, vagyis csináltatnak egy toalettnek két-három modellt, hogy választhassanak. Az ilyen modellek készítése igen fáradságos munka. Napokig, sőt hetekig is járjuk a muzeumokat, tanulmányozzuk a kosztümtörténeti könyveket és megszerezzük a régi mesterek rézmetszeit. Az antik szobrokról lenézem a szövet ráncokképződését, a ruhának lágy és plasztikus omlását. A képek színes árnyalatai megtanítanak a színek keverésére és így tovább. Amikor egy ízben Egyiptomból hazajöttem, egy kaftánformájú ruhát hoztam divatba, amelynek nagy kelendőse lett. Egy fellah tunikájának a leomló ráncai pedig örökre az agyamba vésődtek.

— A hölgyeknek fogalmuk sincs róla, hogy mennyi fáradságba és gondolatba kerül egy-egy sikerült modell megteremtése. Jegyezzék meg a hölgyek, hogy a ruhát kifogástalan vonal, nem pedig a szín, vagy a drága dísz teszi széppé, elegánssá és értékessé. Azt hiszik sokan, hogy a modelleket előbb festik és rajzolják s aztán öntik formába. Ez tévedés, mielőtt a nyersanyagot gombostűvel és ollóval kiformaljuk s csak mikor teljesen kialakult a minta, akkor örökítjük meg papíron.

— Azt is kérdezték tőlem, hogy kinek dolgozom szívesebben, a királynőknek, vagy a művésznőknek? Egyforma igyekezettel szolgálom minden jóízű nőnek, de ha már meg kell vallanom, kinek dolgozom szívesebben, akkor megmondom: a művésznőknek. A művésznők iránt különös vonalmat érzek, mert bennük nincsenek a nő, hanem a szereplőt is látom és ezért kettős figyelemmel alkotok a számukra. Ezenkívül egy-

nységükkel, szükségletükkel és elmés ötleteikkel megélenkítik a fantáziámat.

— A múlt évben tizenkétezer méter szövetet és ötvenezer méter selymet, bársonyt és kreppet dolgoztunk föl. Bélére huszonhátezer méter szövet, tizenkétezer méter vászon és huszonötezer méter moll kellett. Derékmintákra hatezer méter kretont használtunk el. Selyemfonalból huszonkét millió métert varrtunk el. A varrótűket a munkások szerzik be, de a gombostűkről nekem kell gondoskodni: ezer kiló fogy el ebből a portékából egy évben. A mellénykébe és derekakra százötven kilogramm halcsont és háromszáz kilogramm kapocs kell, a babák kitömésére ezer kilogramm juttat.

— Az elárusítónők között vannak, akik huszonötezer, esetleg ötvenezer frankot keresnek egy évben. Az igazgatónők és szabásznők fizetése tízezer és harmincezer frank között ingadozik. A próbáló kisasszonyok négyszáz frankot kapnak egy hónapban, kétszázötvenezer frankot fizetnek egy évben házbérért; nyolcvanezer frank kereseti adót, ötvenezer frankot fűtésért. Huszezer frankot adok ki évenként kocsiszásra s huszonötezer virágért.

Ezzel az érdekes statisztikával fejezte be valóságait a világhírű divatművésznő.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Floreszku szabadlábra helyezték. Az aradi királyi törvényszék vádta. A tegnapi este szabadlábra helyezte a váltóhamisításokkal gyanúsított, előzetes letartóztatásban levő Floreszku György tímármester és bórkereskedőt. Floreszku a vizsgálobíró letartóztatást elrendelő végzése ellen beadott felfolyamodásában azt adta elő, hogy tőkéjét nem börtönben vesztette el, hanem üzletfelei károsították meg nagyobb összegekkel. Nikolajevics Nikolaj apatini kereskedő 58 ezer koronával károsította meg, egy *Heldmann* nevű kereskedő pedig, aki nemrégiben csődbe jutott, szintén nagy összeget tartott meg az ő kárára. Előadta azt is, hogy egy nagy borszállítási ügyből kifolyólag, amelyet az *Albina* nagyszabasi pénzügyi vállalkozás finanszírozott, perben állott az *Albinával*. Ezt a pert elvesztette, ami szintén nagy mérvben hozzájárult anyagi romlásához. A szabadlábrahelyezés érvelésül felhozta *Kertész Miksa* dr., Floreszku védője azt is, hogy védence idősebb ember, önként jelentkezett és jelentette fel magát, ami igazolja, hogy az igazságszolgáltatás büntetés keze alól nem akarja magát kivonni. Szabadlábra helyezése esetén pedig bizonyára jobban tudja szánani viszonyait, mintha elzárva marad. Becsatolt végül a védő egy Floreszku Györgyné által kiállított nyilatkozatot, amelyben az asszony kijelenti, hogy férjének szóbelileg felhatalmazást adott arra, hogy nevét váltókon aláírhasssa. A vádta. mielőtt a felfolyamodás tárgyában határozott volna, elrendelte Floreszku György újbóli kihallgatását, mire Floreszku előbb tett összes beismerő vallomásait visszavonta. A vádta. mindezek alapján Floreszku György szabadlábra helyezését rendelte el. Az eljárás természetesen tovább folyik ellene.

§ Itélet az inzultált járásbíró ügyében. Megírtuk annak idején, hogy Kóváry Lajos nagyhalmági ügyvédjelölt az utcán tetteleg bántalmazta Gálly Lajos nagyhalmági vezető járásbíró. A felek között ugyanis lovagias ügy támadt s a becsületbíró diktálását Kóváry nem fogadta el, hanem tetteleges inzultus útján vett magának elégtételt. Könnyű testi sértés miatt tett ellene feljelentést a járásbíró. Az ügy tárgyalására a butymni büntető járásbírósságot delegálták, amely már foglalkozott a pörrel. A legutóbb tartott tárgyaláson Kóváry

becsületsértés miatt viszonyvátat emelt Gálly ellen. Ma hozott ítéletet ez ügyben a járásbíró. Az ügyvédjelöltet *Marsieu Jusztin* dr. védelme után 200 korona fő- és 50 korona mellékbüntetésre ítélték, Gállyt ellenben fölmentették, mert a viszonyvátat elévült. A bíróság Kóvárynál enyhítő körülménynek tekintette, hogy tartalékos tiszti rangját féltette s ezért vett ily módon elégtételt a járásbírótól. Az ítélen ellen Kóváry fölébkezett. A járásbíró a mai tárgyaláson *Krenner Zoltán* dr. képviselte.

§ A cégjegyzés. *Winkler és Faragó* győroki bórkereskedő cég kérvényt adott be az aradi törvényszékhez, amelyben annak megengedésért folyamodott, hogy cégét így jegyezhesse: „Első arad-hegyaljai likörgyárosok és bórtermelő, *Winkler és Faragó*.” Az aradi királyi törvényszék *Heller Mór* dr. bíró előadása alapján elutasította a kérelmet, mert a cégnek ilyen módon való jegyzése azt a hiedelmet kelthetné, hogy az Aradhegyalján, mely az aradi, világosi, máriaradnai és borosjenői járásokat foglalja magába, — ez a cég volt első ízben a bórtermelő és mert a cég mellé csak olyan toldatot szabad használni, mely a személy vagy üzlet közelebbi megjelölésére szolgál.

§ Aki lelőtte a gazdáját. Temesvárról jelentik: *Schrottmayer* János temesvár-józsefvárosi háztulajdonos e hó ötödikén tudvalevőleg a szakálházai határban lelőtte szolgáját, *Boldizsár Sándor*. A vadászatról jött haza, amikor a tragikus eset történt. A temesvári kir. törvényszék tegnap foglalkozott az ügygel *Gerdánovics Sándor* kir. ítélőtáblai elnöke alatt. A kir. ügyészség erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntete miatt emelt vádat. *Boldizsár Sándor* vádolt azzal védekezett, hogy önvédelemben járt el. *Schrottmayer* durva ember volt, aki öt gyakran szidalmazta. Az esetre vonatkozólag előadja, hogy a vadászatról hazajövet *Schrottmayer* minden korcsába bement és alaposan berugott. Az uton a részeg ember káromkodott és szidta *Boldizsárt*, hogy nem tud hajtani, sőt ráfogta a fegyvert is. Attól való félelmében, hogy *Schrottmayer* öt lelővi, kikapta a fegyvert gazdája kezéből és ingerültségében rálőtt. A golyó megölte *Schrottmayer*et. Az elhalt özvegyének vallomása szerint *Boldizsár* csendes, nyugodt természetű ember. *Rieger Péter* beregszói korcsáros előadása szerint *Schrottmayer* a végzetes napon sokat ivott. A kir. törvényszék a bizonyítási eljárás befejeztével két és fél évi börtönre ítélte *Boldizsár Sándort*. Az ítélet ellen a kir. ügyész és a védő felekeztek.

§ Az orvos tolvaja. Budapestről írják: Nagy nyomorúságban élt *Blau Sándor* budapesti magánhivatalnok. Vidéken volt egy kis állása, amikor kénytelen volt betegsége folytán Budapestre jönni. A budapesti gyógykezelés fölémésztette kis pénzét s hogy magán segítsen, *Hudovernig Károly* dr. egyetemi magántanár előszobájából a professzor és egyik betege télikabátját ellopta. Az orvos feljelentésére a szerencsétlen ifjú abban a pillanatban tartóztaták le a zálogházban, amikor a télikabátokat értékesíteni akarta. A mai főtárgyaláson a bíró kérdésére elmondta *Blau*, hogy nem lopási szándékkal ment föl az orvostanárhoz, hanem mivel tudta, hogy az a *Samaritanus*-egylet titkára, e címen segílyt akart kérni tőle. A bíróság a fiatal bűnöst kétféle börtönre ítélte miatt tíz hónapi börtönre ítélte.

§ Az apagyilkosok büntetése. *Baranyó Károly* és *Balázs* újkészei földművesek a múlt évben megfojtották 61 éves édesatyjukat, akinek holttestét sütőkemencében elégették. Az apagyilkosságot azért követték el, hogy hamarabb jussanak örökséghez. A kecskeméti esküdtbírósság 15—15 évi fegyházra ítélte őket. A Kuria az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat ma elutasította.

Örültnek nézett szélhámós.

Egy aradi fegyenc kalandjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

A rendőr az Asztalos Sándor-utcában meglát egy fal mellett lapuló alakot. Egy ideig nézi amint a züllött külsejű, bizalmatlanságot keltő ember bujni akar előle és mikor már azt hiszi, hogy egérutat nyert, megállítja. Amint megállt és amint oldalgott, a rendőrszernek azonnal elárulta magát és az őrszem a gázlámpa fényénél jobban szemügyre véve, megismeri Sipos Mihályt, Fakertnek, Iratosnak, Nagyvarjasnak, Szentleányfalvának és egynehány, a környékbéli falunak körzőfont, rettegett csalóját, az Aradról örökre kitiltott foglalkozás nélküli csavargót.

Sipos Mihály hatalmas termetű, széles csontu ember, akire ha az ember ránéz, önkéntelenül azt kérdezi, mikor jött ki a feyházból? Tar koponya, teljesen borotvált arc, sunyi szemek, melyeket állandóan a földre szegez és ha felnyitja a szempilláit, akkor gyilkos tekintet nyilalik belőlük. A beszéde értelmes, előadása zamatos, telve humorral, a logikája bámulatos, a nyelvezete színes. Szóval nem mindennapi paraszt-figura, akiben van valami a köpenicki kapitány stíljéből és a magyar paraszt józanességéből.

A kihágási bíró elé került közbiztonsági kihágás címén. Ezt az által követte el, hogy kitiltás dacára visszatért. Nyolc napra ítéli el őt Bedő Árpád dr. Nevetve fogadja az ítéletet a vén bűnös.

— Ez valóban érdekes, — mondja. — A multkor három egész napig voltam Araden, jártam a városházán s kaptam is tartózkodási engedélyt. Most meg csak kereszttul mentem a városra, hogy Ujaradca tartsak, a régi gazdámhoz, repülőgépem nincs, tehát az utcán kellett járnom és most csipnek el, most büntetnek meg.

— A multkor nem ismerték meg a városházán, — szól a bíró.

— Ez szegénységi bizonyítvány, — ríposztos Sipos. — Ha engem nem ismernek meg, akkor az aradi polgármestert is elvétik. Mert a rendőrségnek vagyok olyan ismerőse, mint akár a tekintetes ur. Hát nem emlékeznek rám a tejkóstolásból? Ezzel buktatott be az aradi kapitány, aki aztán rám bizonyította minden bűnömöt, melyekért Nagyenyeden hűsöltem néhány esztendeig. Nem is hiszi a tekintetes ur, milyen nehezen jutottam én el odáig, hogy börtönbe kerüljek. Magam jelentkeztem az aradi bíróságnál és feljelentettem magamat, kértem a letartóztatásomat. Nem tették meg. Azt mondták, menjek haza Fakertre, jelentkezsem a csendőrségen, az majd végez velem. Ettől viszkett az én bőröm. Ezt akartam én elkerülni. A bíró, akinél voltam, nem könyörült rajtam, haza nem akartam menni, hát tejet kóstoltam Araden. Elemeltem vagy tizenkét kantával, elcsiptek a detektívek és Fakert meg a csendőrség kikerülésével egyenesen a nagyenyedi nagykapunál tetek le. Mikor beléptem rajta és hallottam esikorgni a zárt, azt hittem, hogy ünnepi misére muzsikál az orgona.

— Miért nem mert hazamenni Sipos — kérdezte Bedő dr.

— A Kristóf könyve meg egy cifra, továbbá egy ügyetlen aláírás miatt, melyeknek sora a következő: Az apám földész volt Fakerten. Világtalan ember lett, amikor házat épített egy fél telekre. A sógoromat, Joanovics Mihályt bizta meg, hogy rendezze el a telekkönyvet, s írassa a nevére a házat. A sógor el is vállalta, hogy rendbehozza, de csalafintán tette meg. A ház nem az öreg, hanem az ő nevére került. Én akkor vasuti munkás voltam. Apám hazahivatott és elírta a sorsát és arra biztatott, hogy reparáljam a hibát.

— Mit tehetek én, — mondtam az öregnek — egyebet nem, minthogy megboszulom kendet meg magamat is. Mert hát én is kifordultam a vagyomból.

Télre végleg hazamentem Fakertre. Kártyázással, olvasással töltöttem az időt. Egyszer a kezembe akadt a Kristóf könyve. Tetszik tudni ez szellem idéző könyv, amelylyel pénzt lehet keresni. Elvittem az apámnak és megmutattam neki.

— Ne is mutasd ezt a könyvet, mert ettől sok ember jutott a földbe Iratoson, Nagyvarjason.

— Nekünk pedig pénzt fog hozni, — feleltem én. A sógoromon kezdtem, aki elhitte, hogy vannak szellemek és táltosok, akik velem érintkeznek. Egy éjszaka tizenegy óraker kellett volna a kincésásnak megtörténni. A sógorom és egy másik tanu már este kilenc óraker ott voltak nálunk és én úgy beszéltem nekik, hogy a bőrük borsódzott. Mire tizenegyóra lett, a hidegrázás mutatkozott rajtuk és nem mertek az udvarra jönni. Reggel öt óra felé bementem és jelenttem, hogy egy hét múlva jön a nagy kassza tele kincsesel. Erre a célra elő kellett teremteni ötszáz koronát. A pénz másnap tizenegy óraker a kezemből volt. Lippára mentem, ahol egy nagyot mulattam, majd visszatértem Fakertre. Híre ment az egész járásban, hogy néhány nap múlva itt lesz az aranyos nagy kassza, amelyben Mária Terézia korabeli kincsek vannak. Sokan érdeklődtek iránta és néhány koronáért megadtam az engedélyt, a nevezetes napon a megjelenésre. Munkához láttam. Egy öreg faládában földet áztattam és fagyasztottam. Olyan alakja lett a csontkemény sárnak, mint egy szekrénynek. Éjjel bevittem a kamrába, lefejtettem róla a ládát, felcifrátam, behintettem aranyporral, egy rossz keresztet állítottam a közepébe, két szélére gyertyák kerültek.

Az egész falu eljött a megtekintésére. Csak úgy hízta a látásán az emberek. A kamrát azután bezártam és odaadtam a kulcsot a sógoromnak. De nekem is volt kulcsom és így nem volt nehéz bejutni a kamrába, egy rugással szétverni a föld-pénztárt és elszórni a kamra alján. Mikor nagy ceremóniával másnap bementünk, nem találtuk semmit.

— Látod sógor, ez azért van, mert az apámat megcsalta. Ötszáz korona kell, hogy a táltosokat kiengeszteljem. — Megkaptam ezt is és odaadtam az apámnak. Néhány napig nem történt semmi. Egy hét múlva hallottam, hogy a csendőrség neszét vette a dolognak. Mindig féltem a csendőrkéztől. Eljöttem magam a bírósághoz és jelentést tettem. Azt mondták majd megidéznek, menjek haza.

— Nem megyek, — mondtam — csukjanak le.

— Nem lehet nyomozás nélkül — felelte a bíró.

— Ha nem lehet így, akkor majd lehet máskép. Elmentem egy aradi ügyvédhez.

— Acs József vagyok Fakertől és néhány száz korona kellene.

— Meglesz száz koronáért, — szól az ügyvéd és szaladt a telekkönyvhöz. Visszajött és elmondotta, hogy kaphatok pénzt, ha aláírok egy váltót a feleségemmel és két tanuval.

— Adjon addig is az ur egy koronát, mert váltóra sincs pénzem. Kaptam egy koronát. Vettem hatvan fillérért váltót, elmentem a Fehér lóba és egy fél liter bor mellett aláírtam a váltót mint a parancsolat. A magam nevét rendesen, az asszonyét asszonyosan, a tanukét meg egyiket cifrában, a másikat együgyűbben. Másnap vittem a váltót az ügyvédemhez, az vitt a takarékpénztárba és száz korona hijján volt ezer koronám. Acs József négy láné földjére pedig a takarékbetáblázta a váltót. Mikor ezt Acs megtudta, bejött a bankba és kiakarta hajigálni az urakat az ablakon. Még rendőrt is kellett hivatni.

— Ekkor megint elmentem az én bírómhoz és jelenttem neki, hogy mit tettem.

— Maga meg van bolondulva — förmedt rám. Ha még egyszer ide jön, kidobom.

— De uram...

— Ne rontsa a levegőt itt. Tartsa a száját. Ha baja van, menjen a csendőrséghez.

— Ezt a paragrafust már ismerem, gondoltam magamban. De tuljárom én a bíró eszén. Még másnap reggel megkóstoltam tizenkét kanta tejet, de oly módon, hogy a kantákat is megtartottam, azaz, hogy eladtam. Detektív kézre kerültem. A többi már magától ment.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Zsidónő, opera Palóczy Berta és Szendrő Lajos fellépésével. (C. bérlet.)

Péntek: Zsidónő, opera Palóczy Berta és Szendrő Lajos fellépésével. (A. bérlet.)

Szombat: Délután: Buridán számara, vígjáték. Este: Tancos huszárok, operett. B. bérlet.

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral Tailun dráma. Este: Tancos huszárok, operett. (C. bérlet.)

* Menedék. (A Vigszínház mai bemutatója.)

Niccodémi Dario darabjának, a „Refuge“-nek, nagy sikere volt Párisban. A szerző neve idegenül hangzott és a publikum bizalmatlankodott. Réjane direktorné szeszélyének hitték talán a „Menedék“ színrehozatalát és a művész színháza a bemutató estéjén szinte üresen maradt. Másnapra aztán kitünt, az asszonyigazgató ezuttal lefőzte férfikollégáit és a közönség csak úgy dőlt az ő elegáns színházába, hogy tapsoljon szerzőnek és szereplőknek. Nálunk már meglepetésről nem lehet szó. Közben a „Menedék“ megkezdte európai utját. Bécsben is sokszor adták és a Vigszínház tegnapi főpróbája révén is kiszivároghatott, hogy Niccodémi Dario darabja rendkívül érdekes és feltétlenül megnézni való mű. A darab meséje ez: Volusieres Gerard és Juliette házasságának felbomlása, melyről szó van, igen alkalmas zsurtéma. Gerard megtudva, hogy Juliette megszegte a hitvesi hűséget, nem párbajozik, nem is örvöng, hanem félrevonulkerüli a feleségét és annak egész társaságát. Az ő külön lakosztálya a menedéke. Juliette nem sejtí a visszavonulás okát. Alapjában véve szereti az urát és végre is kérdőre vonja. Ekkor aztán Gerardból kitör az igazság és Juliette megsemmisülve távozik. Ekkor azonban megtudunk még valamit. Loppal, titoktan felkeresi Gerard-t Lacroix Dóra, — a vigasztalója. Tudnivaló pedig, hogy Dóra félig-meddig menyasszonya Saint-Airan Louisnak, Juliette volt kedvesének. Ez a Louis aljas firma. Neki szüksége van Dóra hozományára és amikor a leány a szemébe vágja, hogy nem lehet az övé, mert Gerard-t szereti, cinikusan jelenti ki:

— Én elvettem Gerardtól a feleségét és most ő elvette magát boszúból. Boszúból, nem szerelemből.

Itt kezdődik Dóra drámája, amelyet Juliette old meg nemeslelkűen. Az asszony, aki eddig kétségbeesetten ragaszkodott házasságifrigyéhez, maga beszéli rá Dórára, hogy legyen felesége Gerardnak. Juliette kész válni; ez az ő bűnhődése. Látnivaló, hogy érdekes cselekményt dolgozott fel Niccodémi, akin erősen érezhető a Bernstein Henri hatása. Egymást érik a „nagy jelenetek“ és lebilincselő mindegyik. A Vigszínháznak ma ismét jó estéje volt.

* Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulatnak a Weitzer János-utcai polgári iskolában levő kiállítását ma is igen sokan tekintették meg. Megvették Pataky Sándornak egy olajfestményét, azonkívül ajánlatot tetek többképre. A kiállítást a mai napon meglátogatták többek közt: Babiák Nándor, Varjassy Árpád, Nidenbach Emil, Basch Simon, Králitz Lajos dr., Szathmáry Károly, Kovács Jenő, Juhász Ferenc, Marczéli Henrik, Nagy János, Horváth Károly, Medveczky Zsigmondné és leányai, Nagy Jánosné, Nagy Ilonka, Kormos Ilonka, Tóthné Bassits Lenke, Hanthó Ilona, Molitorisz nővérek stb.

* A Diószeghy-tárlat iránt mutatkozott érdeklődés nem csökken. A Weisz Leó emeleti termében elhelyezett kiállításnak még mindig számos látogatója akad. Az elmúlt napokban

ismét több kép került megvételre. Többek között *Guztjahr* Mihály aradi nagybirtokos két értékes képet vásárolt meg.

* **A Nyugat**, az egyetlen modern magyar szépirodalmi és kritikai szemle, újévkor a harmadik évfolyamba lép. Ignótus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztőknek a magyar modern irodalom legkiválóbb írói segédkeztek a magas színvonalon álló szépirodalmi folyóirat megteremtésében. Munkatársai állandóan a legkiválóbb írók. A *Nyugat* rövid két éves fennállása alatt a legerőteljesebb, legszivesebben olvasott szépirodalmi folyóirattá tett és ma már nélkülözhetetlen olvasmánya a művelt közönségnek. Olvasóink figyelmébe ajánljuk a *Nyugat* kiadásában megjelenő könyveket is. Batran állíthatjuk, hogy a magyar könyvkiadásban új korszakot kezdenek a *Nyugat* könyvei. A *Nyugat* könyvei kiadásában tisztán művészi célok vezetnek. Kiadásával szenzációs sikereket hoztak, kiállításuk elsőrendű, nyomásuk, papírjuk, borítékjuk izlés és tetszetőség dolgában méltán melléje sorozható a legjobb angol és német kiadványoknak. A *Nyugat* előfizetési ára egész évre 20 korona, félévre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 9., ahova a mutatványszám iránti kérések is intézendők.

* **Ujévi előadások.** Szombaton, újév napján két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárak mellett a *Buridán* szamara című pompás francia vígjáték kerül színre. Este a *Táncos huszárok* van műsoron Dióssy Nusival a címszerepben. Vasárnap délután a *Taifun* kerül színre először mérsékelt helyárak mellett, este pedig másodszer játsszák a *Táncos huszárokat*.

* **Molnárak Lapja.** B6- és érdekes tartalommal jelent meg a Molnárak Lapjának legutóbbi száma. Az elterjedt szaklapba, mely az új évben már 17. évfolyamába lép, elsőrendű írók dolgoznak, akik a szakma minden oldalát és aktuális eseményét ismertetik az érdeklődőkkel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Csáky-utca 12.

* **Sándor Erzsé és az Operaház igazgatósága.** Vasárnap, január 2-ikán kellett volna lefolyni Sándor Erzsé aradi hangversenyének. A terminus azonban eltolódott január hatodikára. Ugyanis az Operaház január 2-ikán diszlocadást rendez. Az Opera igazgatósága erről az előadásról semmi körülmények között sem akarja Sándor Erzsét elengedni, mert jól tudja, hogy nélküle az előadás nem lesz tökéletes. Az aradi hangverseny ezért január hatodikán lesz. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésben kaphatók.

* **Zsidónó.** Halevy klasszikus dalműve, a *Zsidónó* esütörtökön és pénteken kerül színre két vendégművész felléptével. A két művész: *Palóczy Berta* és *Szendrőy Lajos*, a m. kir. Operaház kiváló énekesei, *Palóczy Berta* a hercegnő szerepét, *Szendrőy* pedig a bíborost énekli.

* **Ügetőverseny.** A lövészverseny sportot érdekesség dolgában semmiféle más sport sem tudta eddig túlszárnyalni. Sem a bicikli, sem a motor, de még az óriási népszerűségnek örvendő futballversenyeknek sincs olyan nagy publikuma, mint a lövészversenyeknek. Az *Uránia*-színház a legutóbb Budapesten a megtartott ügetőversenyekről hoz pompás mozgóképfényképet. Ezen a képen már maga az óriási közönség is látványosság számba megy. Budapest nagyuri világa látható pompás toalettekben és a közönség soráiban könnyen felismerhetők az arisztokrácia, politikai és művészvilág szereplő tagjai. Maga a verseny lefutása is sok élvezetes látványt nyújt, különösen azoknak, akik nem látták még a könnyű kis kocsiat villámsebességgel röpködni. A pompás hazai felvétel mellett a műsor minden egyes száma kitűnő szórakozást biztosít a közönségnek. 791

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Kormányintézkedések az ex-lexre.

Távirati tudósítás.

Arad, december 29.

Miután az ex-lex állapot bekövetkezése 1910. január elsejére mosi már meg nem gátolható, a kormány a legutóbb tartott minisztertanácson foglalkozott azzal, hogy az ex-lexben milyen utalványozásokat eszközöljön és milyeneket tagadjon meg. A kormány e határozatáról a következő jelentést adták ki:

Az ex-lexre vonatkozólag a kormány kötelességének ismerte el, hogy az ország háztartásának zavartalan menetéről gondoskodjék. Elhatározta, hogy 1910. január elsejétől kezdve az állami kiadások közül továbbra is teljesíteni fogja azokat, melyek megszüntetése a köz- vagy állam- vagy magán-gazdaságra nézve nagy károsodással járna. A minisztertanács ezen határozatát Wekerle az 1909. évi költségvetés kiadási részének megfelelő fejezeteire, címekre és rovataira való hivatkozással összeállította és a kimutatást kísérő körrendelettel azzal a meghagyással küldte meg a pénzügyminiszterium főosztályvezetőjének és a számvevőségek főnökének, hogy az ex-lex beálltával csak az abban felsorolt kiadások lesznek folyósítandók. Az ezen kiadásokon kívül felmerülő utalványozásokra nézve minden egyes esetben a minisztertanács felhatalmazása kérendő ki. Végül hangsúlyozza a körrendelet, hogy az állami bevételek tekintetében meg kell tartani mindama fennálló törvényekben és kormányrendeletekben gyökerező intézkedéseket, melyek azok biztosítására szükségesek. A kormány azonkívül még egy külön utasításban fogja szabályozni a fennforgó kérdéseket.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Aradi kereskedők ügyei.** Az *Aradi Kereskedők Köre* választmánya kedden este tartotta az évben utolsó ülését. *Tedeschi Viktor* elnök a napirend előtt meleg hangon parentálta el a napokban elhunyt *Szántó Kornél* aradi kereskedőt, a kör választmányi tagját. A jelentések során örömmel vették tudomásul, hogy a kör állásközvetítő osztálya, amely *Kepich Zsigmond* vezetése alatt működik, ez évben 307 kereskedelmi alkalmazottat juttatott álláshoz. *Engel Gyula* indítványára elhatározta a választmány, hogy érélyes akciót indít azon, már sikerrel is járt kísérletekkel szemben, a melyek a korlátolt italmérségi engedélyek fokozatos bevonását és a fűszer- és vegyeskereskedők nagy részének szerzett jogai elkobzását célozzák. A kör ez irányban megkeresi az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülést* is. *Erdős Pál* azt indítványozta, hogy a kör tegyen lépéseket az iránt, mikép a városi vághóhiddal kapcsolatos hűtőkészülékeket ne csak a husárusok, de a fűszer- és élelmiszerkereskedők, cukrászok stb. is használhassák s ehhez képest a hűtőt nagyobbra tervezzék. A választmány kimondta, hogy az érdekelteket e tárgyban gyűlésre hívja össze s amennyiben azok ehhez a kívánsághoz maguk is hozzájárulnak, a városi tanácshoz beadványt intéz. Az elnök jelentése alapján lelkes örömet keltett, hogy *Ottenberg Tivadar*, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója, a kör tiszteleti tagjává történt megválasztása alkalmából 200 koronát adományozott a kör humánus alapjainak gyarapítására. Kiseb ügyek elintézése mellett tudomásul vették a kör által, a *Központi szálló* nagytermében rendezendő *Szilveszter est* elő-

készületeit, amelyek fényes sikerrel biztatnak s elhatározták, hogy lépéseket tesznek az iránt, hogy az aradi fűszer- és divat-üzletek újév napján egész nap zárva tartassanak.

Rejtélyes bűntény.

Gyilkosság és két öngyilkosság.

Távirati tudósítás.

Arad, december 29.

Rejtélyes bűntényről adnak hírt párisi táviratok. A bűntény hőse egy orosz mérnök, aki állítólag megmérgezett egy hozzá hasonló embert, hogy nagyösszegű életbiztosítását egy bűntársa segítségével felvegye. A mérnököt letartóztatták, mire ő méreggel megölte magát. A bűntény rejtélyességét növeli, hogy a mérnök fivére szintén öngyilkos lett.

Az esetről Párisból a következőket táviratozzák:

Egy *Guilovics* nevű orosz mérnök 1908-ban 270.000 frank összegre életbiztosítást kötött azzal a szándékkal, hogy később valami módon ennek az összegnek birtokába jusson. Terve az volt, hogy egy fiatal, hozzá hasonló kinézésű embert megöl, azután egy bűntársa segítségével, aki a mérnöknek halála hírére kelti, felvételi a biztosítási összeget. Egy *Podutzky* nevű embert tényleg meg is ölt és azután Franciországba menekült. *Guilovics* ma Párisban a rendőrség kezére került. Azzal az ürügygel, hogy rosszul van, félreeső helyre vezette magát, ahol ciankálit vett be és röviddel azután meghalt.

Egy következő távirat ezt jelenti: A nemzetközi pétervári kereskedelmi bank *Lafitte*-utcai fiókjában a rendőrség tegnap letartóztatta *Guilovics András* mérnököt, kit az összes európai rendőrhatalóságok egy Péterváron elkövetett közönséges bűntény miatt régóta keresnek. *Guilovics András* a rendőrség fogházában ciankálival megmérgezte magát. Fivére, *Guilovics Péter*, kit ugyanazon bűntény miatt letartóztattak, szintén felakasztotta magát. Mire észrevették, ő is meghalt. A két öngyilkosság majdnem valamelyikbe megy és teljesen megerősíti azt a feltevést, hogy a két *Guilovics* testvér azt a bűntényt, melylyel őket vádolják és amelyben gyilkosságról, vagy biztosítási csalásról, hamis tanuskodásról van szó, tényleg elkövette. *Guilovics András* 100.000 rubelről szóló életbiztosítást kötött, azután ez év októberében ciankálival megmérgeztetett egy *Podutzky* nevű embert, akinek a holttestét *Guilovics Péterrel* mint a saját holttestét agnoszkáltatta, mire a biztosított összeget felvették.

Az öngyilkosság részleteiről ezeket jelentik:

Guilovics elfogatása után látszólag megadta magát sorsának. Nyugodtan a hálószobába ment, hogy mosakodjék és nyitott ajtónál öltözködni kezdett. Egyszerre csak a rendőrtiszt észrevette, hogy a mérnök ropogtat valamit a szájában. Megkérdezte tőle, mit csinál és megragadta a karját. A mérnök nyugodtan felelt:

— *Fáj a fogam és fogport vettem be.*

Alighogy ezután leült a mérnök, arca hirtelen elváltozott, a földre esett és öt perc alatt meghalt. Valószínű, hogy ugyanazzal a méreggel ölte meg magát, mint régen áldozatát. Lakásán nagy csomó pénzt és újsághirdetéseket találtak, mely utóbbiakban társat keresett kauceióval. Feltűnő sok régi színházjegyet is találtak nála azokból a városokból, ahol megfordult. Ugyilátszik nagy színházbarát volt és még öngyilkossága előtt való napon is színházban volt.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 30-án az időjárás: változékony, szeles, hűvösebb, sok helyütt csapadék.

— **Királygyakorlatok Magyarországon?** Bécsből táviratozzák: A jövő évi hadgyakorlatokban való részvételnél — mint katonai körökben hirtel jár — a kassai, tomesvári, przemysli, lemergi és nagyszabeni hadtestek jönnek tekintetbe, de még nem határozták el, hogy a gyakorlatokat, amelyeken a király is jelen lesz, Galiciában, vagy Délmagyarországon fogják-e megtartani?

— **A gyermekkorház megnyitása.** Arad legújabb közegészségügyi intézménye: a Kossuth-és Varjassy József-utcák végén diszelve „Andrényi Károly-gyermekkorház” hétfőn, a jövő hónap 3-án nyílik meg hivatalosan. A kórház teljesen felszerelve, Visky Pál dr. főorvos vezetésével orvosi szolgálattal és a megfelelő személyzettel ellátva vár hivatása gyakorlatának megkezdésére, amelynek keretében szegény gyermekeknek a délelőtti órákban, reggel 9 órától kezdve, ingyen rendelést is végeznek.

— **A megsértett herceg.** Különös dolgot jelent egy athéni távirat. György görög király fia, Miklós herceg egy kisebb városba utazott, ahol a szó szoros értelmében bojkottálták. A távirat így szól: Miklós görög herceg néhány nappal ezelőtt Patrasba utazott. A herceget nagy meglepetésére sem a tisztok, sem a polgári hatóság nem üdvözölték. A herceg erre megkérdezett egy rendőrt, hol van a rendőrfőnök, mire a rendőr válasz helyett csak vállait vonogatta.

— **Újév napja — üzleti munkaszünet.** Évek óta szokássá vált, hogy az aradi kereskedők egyes szakmai egyezség útján munkaszünetet tettek az újévi ünnep napját. Ez nemcsak az ünnepi pihenő szempontjából volt szükséges, de végül jelentette annak a szokásnak, amely újévi ajándékok címén egyre több és lehetetlen igényekkel terhelte a kereskedőket. Az újévi munkaszünet egyöntetű biztosítására az Aradi Kereskedők Köre íveket köröztetett, amelynek eredménye az, hogy a fűszer-, csemege, valamint a női divat-szakmákban az összes kereskedők újév napján egész nap zárva tartják üzleteiket. A többi szakmákból is sokan követik ezt s így az év első napja körülbelül az egész aradi kereskedőség pihenőjévé és ünnepévé válik.

— **Talált százezrek.** Bécsből táviratozzák: Egy itteni zsibáros a napokban árverésen egy szekrényt vásárolt. Hogy diszesebb legyen, be akarta lakkozni; ekkor rájött, hogy a szekrénynek kettős feneke van. Felfeszítette a szekrényt, amelynek alján több százezer korona értékű értékpapírt talált. Az értékpapírok kuponja 10 év óta nincs leszakítva. A zsibáros az esetről jelentést tett a rendőrségnek.

— **Késedelem a Haverda ügyben.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma kellett volna határozni a Kurianak a Haverda-ügyben a bíróság delegálása kérdésében. Minthogy azonban a Kuria tanácsa Vajkó Pál bíró megbetegedése miatt nem ülhetett ma össze, az ügyben a döntést elhalasztották.

— **Halálozás.** Deutsch L. Lipót, a Motor-kávéház tulajdonosának édesatyja 65 éves korában elhunyt. Temetése osztrákországi délután 2 órakor lesz az Edelspacher-utca 6. sz. alatt levő gyászszobából.

— **A hozományvadász.** Békésmegyében most ha zsúrta, vagy öt órai teára összejönnek a hölgyek, s a kaszinóban, mielőtt kártyáznai térnének az urak, egyébről sem beszélnek, mint egy meghiusult házasságról, amelynek oka a vőlegény-jelölt volt, de aki azóta már megbánta, hogy nem vette magára a házasság rőzsaláncait, pedig atyafisága, rokonsága nagyon szerette volna. De a lány azóta férjhez ment s boldogan él, míg a vőlegényjelölt vágja a körmét, mert a lány, akit ő neki akartak a nyakába vágni: örökölt.

A dolog így történt: Valahonnan messze nyugatról egy szép szőke leányzó érkezett Békés vármegyébe. A leány szép volt és eladó is volt már és azért ment Békésvármegyébe, mert rokonai ott nagyon előkelő társadalmi pozícióban vannak s remélte, hogy hamarabb férjhez megy itt, mintha otthon ülne. A mai anyagi világ vőlegényjelöltjei ma már szerelemből nem igen nőszülnek, nekik nem forrón szeretőszív, de súlyos hozomány kell. A messze idegenből érkezett kisasszony, bár szép volt s hozomány nélkül is szívesen elvette volna bárki is, abban a kiváló szerencsés helyzetben volt, hogy 20,000 korona készpénzzel is rendelkezett. A rokonság tudta, hogy a szőke tündér miért jött hozzájuk. Tanácskozást tartottak és hosszú vita és eszmeesere után végre elhatározták, hogy vőlegényjelöltet szintén a rokonság közül választanak ki s erre legalkalmasabbnak látszott egy agglégénykorban levő csinos nagykereskedő, akit a család már szeretne a házasság sorában látni, de a ki a szabad életet, úgy látszik, jobban szereti. Amikor az atyafiság előadta az agglégénykorban levő legényember előtt, hogy nagyon szeretnék, ha a szép szőke babát ő elvenné, a vőlegényjelölt cinikusan megkérdezte a családi tanácsot:

— Oszt mennyi a hozománya?

— Husz ezer korona!

— Én ilyen csekély hozományra nem nőszülök, — szölt az agglégény és drámai hősként felvágva fejét, méltatlankodva eltávozott.

A tervezett házasságból tehát nem lett semmi sem. A leányt azután más udvarlók vették körül, egy gazdatisztnek megtetszett, feleségül kérte, elvette és boldogan élnek. Alig telt el egy pár hónap a mézesetekből, a fiatal asszonyt nagy, peccséter írásban értesítették, hogy egy atyafia Németországban meghalt s attól ő 200,000 koronát örökölt. A hozománykergető agglégény pedig már tövig lerágta a körmét dühében, hogy miért nem ő vette el azt a leányt.

— **A szép tisztartóné regénye.** Pár nap előtt érdekes szerelmi regényről adtunk hírt, amelynek szereplője Csernicsko Ferencné, a Szentpály Miklós szombatsági uradalom tisztartójának felesége. A feltűnő szép fiatal asszony karácsony előtt pár nappal megszökött hazulról, még pedig Kovács Lajossal, egy jóképű fiatal asztalosmesterrel. A férj feljelentésére a nagyváradai rendőrség nyomozta a szőkevenyeket, de ezek hirtelen elutaztak. Később azonban visszatértek Nagyváradra s a rendőrség egyik legügyesebb detektívje, Vass Károly őrmester mindjárt rátalált buvóhelyükre. Egyik templomtéri házában rejtőzött a szerelmes pár, amikor betoppan hozzájuk a detektív. Tudták, hogy ezzel vége a szép regénynek, mert minden pillanatban megérkezhetik a férj, akiért a rendőrség táviratozott. Az asszonyka már nem is bánta, hogy így történt a dolog. Elfogyott ugyanis a pénz, amit magával hozott s bizony nélkülözniök kellett. A nélkülözésekkel pedig együtt jár a legforróbb szerelmek kihűlése is. Így

történt a szép asszonynál is, aki sirva borult férje nyakába és bocsánatot kért tőle a kibotlásért. A férj nagylelkűen megbocsátott, visszavonta a paraszt és haza vitte feleségét.

— **Az apacheok apja.** Párisból jelentik: Dupin Arthur ismert párisi író és újságíró a napokban meghalt. Dupin, aki előszeretettel írt Cooper Fémmore stílusában, egy napon elbeszélést írt egyik nagyobb párisi lapba ezzel a címmel: „A belle-villai apacheok”. A párisi gonosztörők közül egyeseknek nagyon megtetszett a regény és a címet magukévá téve azontul „apacheok”-nak nevezték magukat. Így módon lett Dupin a ma oly hírhedt és félelmetes bandának az „apja”. Később barátságos viszony fejlődött ki az író és az apacheok között. Ugy vélték, hogy hálával tartoznak Dupinnak és közülök az egyik, akit „doktor”-nak hívtak, általában informálta az író cselekedeteiről és anyagot szolgáltatott neki az apacheok világából. Egyik napon a „doktor” éppen eltávozott a „Journal” szerkesztőségéből, ahol hosszasan konferált az íróval, mikor a sarkon egy detektívet pillantott meg, akiről tudta, hogy rég fáj rá a foga. Pillanatnyi habozás nélkül megfordult és vissza szökött a Journal szerkesztőségébe. Gyönyörű prémes bunda és puha kalap lógott a fogason. A „doktor” gyorsan magára vette és elegáns urrá változva át vakmerően elsétált a detektív orra előtt. Szerencsétlenségére a kabát és a kalap a Journal igazgatójához volt. A „doktor” ugyan másnap visszahozta a kabátot, de a Journal igazgatója félt, hogy a „doktor” megismétli az ügyet és jelentést tett a rendőrségnek. Ezóta aztán megszokták a barátság Dupin és az apacheok között.

— **Hat év után kiderült testvérgyilkosság.** Szatmárnémetiből táviratozzák: Felsőszék szilágymegyei községben 1903. nyarán halt meg a környék egyik leggazdagabb birtokosa: Duka Péter. Halála után rengeteg vagyonát fia, a huszonnyolc éves István és leánya, a tizenhétéves Tógya között osztotta fel. A fiatal legénynek, aki akkorában nősült, nagy szüksége volt a pénzre s kapzsi ember lévén, gonosztól sem riadt vissza, hogy az örökségnek a leányra eső részéhez jusson. A temetés után néhány nappal a fiatal Duka István behatolt huga lakására, testvérét megfojtotta s azután felakasztotta, hogy olyan látszata legyen a dolognak, mintha a leány öngyilkos lett volna. Duka István fiatal felesége tudott a gyilkosságról s még akkor el is mondta az esetet Papp Nikoláj bírónak, aki egyben halottkém is volt. A bíró azonban, aki jó ismerőse volt a fiatal Dukának, elhallgatta a dolgot s a szerencsétlen leányt eltemették annak rendje és módja szerint. Most azonban kiderült a hat évvel ezelőtt elkövetett testvérgyilkosság. A napokban bíróválasztás volt Felsőszék községben. Duka István a régi bíró, Papp Nikoláj ellen dolgozott, akit a község nem is választott meg. Papp ezért boszúból följelentette Dukát s elmondta az egész, hat évvel ezelőtt elkövetett gyilkosságot. Miután a bíró szavait a fiatal gazda felesége is megerősítette, a csendőrség Duka Istvánt letartóztatta.

— **A kertészek — a belügyminiszterhez.** A város legutóbbi közgyűlése, amint ismeretes, elhatározta, hogy kereskedelmi kertészetet létesít, s ugyanekkor elutasította az aradi kertészek kérelmét, hogy a Kossuth-szobor mögötti tér parkirozásával valamelyik aradi kertész bizassék meg. A két határozat ellen Schweffer Ede, Laczina Vencel, Nagy Sándor és Pauzár Sándor aradi kertészek felebbezést adtak be a belügyminiszterhez. A városi kertészetet azért tartják sérelmesnek, mert az nemcsak a felesleg eladásával csinál konkurrenciát a kertészeknek, de munkákat is (kert- és sirbeültetést) vállal. A Kossuth-szobor mögötti parknak idegen vállalkozóval leendő elkészíttetését az teszi a kérvény szerint igaztalanná, mert a városnak a nyilvános pályázat adhatott volna csak alapot annak eldöntésére, hogy a művészi értékű park elkészítésére az aradi kertészek képesek-e.

— Vadász szerencsétlenség Károlyi Gyula gróf birtokán. Könnyen végzetessé válható bal- eset érte a karácsonyi ünnep előtt, csütörtökön Falussy Árpád dr.-t, Szatmármegye főispánját. A baleset vadászaton történt, Károlyi Gyula gróf „Halmos” nevű tanyáján. A gróf nagy körvadászatot tartott, amelyen mintegy negyvenen vettek részt a vármegye előkelő urai közül. Köztük volt a főispán is. Vadászat közben az egyik vadász fegyvere elsült és egy nagyobb sörét a főispán arcát érte, abba bele- furódott. A főispán nyomban behajtatott Nagy- károlyba, ahol orvosi kezelés alá vették, az arc- át fel is vágták, de a sörétet nem sikerült kivenni. Ezért Falussy orvosai tanácsára Bu- dapestre utazott és ott Röntgensugarak segé- lyével megkeresték és eltávolították a sörétet. A baleset egyáltalában nem komoly és nem veszedelmes.

— Ellopott értékpapírok. Az iglói rendőrség érte- sítette a budapesti főkapitányságot, hogy Kozma János ottani lakosól ismeretlen tettes egy tö- rök sorsjegyet, egy konvertált sorsjegyet, kü- lönböző régi pénzeket, közöttük két darab 1670-ből való arany és 1 darab ezüstpénzt, to- vábbá 500 korona készpénzt ellopott.

— Kuruzslás gyanuja. Az aradmegyei Tót- várad községben ma éjjel hirtelen meghalt Vojticsán Vaszilijéné, egy 25 éves erőteljes asszony. A haláleset feltűnt a hatóságnak, mert tudták, hogy az elhunytat egy Dávid Mária nevű visnyesdi asszony gyógykezelte. Ugyancsak ez az asszony gyógyított egy másik fiatal tótváradai asszonyt, Barba Zsuzsannát, aki néhány hónappal ezelőtt szintén váratlanul halt meg. A hatóság ma mindkét ügyben megindi- totta a vizsgálatot Dávid Mária ellen, akiről azt hiszik, hogy higanynyal kezelte a két asz- szonyt. A nyomozás eddig nem hozott terhelő adatot Dávid Mária ellen.

— Tömeges betörés Budapesten. Fővárosi tudósítónk jelenti: A betörések, lakásnyitások száma ijesztő módon nagyobbodik Budapesten. Igaz, csak apró, detektív szempontból egyálta- lán érdektelen esetek, de a sok apró esetnek az eredménye, hogy a vagyonbiztonsági állapo- tok erősen rosszabbodnak. Nap-nap után 10—15 betörést, üzlet- és kirakatnyitást jelentenek be a fővárosi rendőrségen és az utóbbi időben alig került egy-egy ilyen álkulesos tolvaj rendőr- kézre. Ennek az állapotnak most már véget kell vetni és a bandákat nagyobb eréllyel nyomozni. Ime néhány eset azokból, melyeket legutóbb jelentettek be: Tegnap délután kinyi- tották Wisinger Mór régiségkereskedő Türr István-utca 10. szám alatti üzletének kirakatát, onnan 50 darab aranygyűrűt és 12 darab férfi- aranydobot loptak. A kár 800 korona. Ugyan- csak tegnap délután betörték Freund András- né szül. Deutsch Rozália Szabolcs utca 62. szám alatti lakásába és innen 100 korona ér- tékű ruhaneműeket loptak el. Betörték Klein Ignác Szabolcs-utca 4. sz. alatti gépműhelyébe, ahonnan egy csavarmenetvágót és egy olaj- szivattyút elloptak. A kár 100 korona. Betörők jártak Hortobágyi Elemér ügyvédjelölt Sci- tovsky-tér 3. sz. alatti lakásán és 22 darab kávé- és 12 darab evő-ezüstkanalat loptak el. A kár 100 korona. Egy házban két lakásba törték be a még mindig ismeretlen tettesek. Az Oriás-utca 3. számú házban Staffel Ferenc fémesítő és Lehoczky József lakásait nyi- tották ki, az előbbiből 50 korona, az utóbbiból 100 korona értékű ékszereket loptak. — Az enyhébb gyűjtőnév alá foglalt lakásnyitá- sokat következő helyeken követték el: Bagya Béla üzleti szolga Futó-utca 18. szám alatti la- kásában, Pontelli Amália Bajza-utca 38. sz. alatti, Blasztik Irma posta- és távirdekezelő Soroksári-ut 6. sz. alatti és Dögler Károly Mag- dolna-utca 29. sz. alatti lakásában. Elvittek ruhákat, ékszereket, készpénzt.

— Köszönetnyilvánítás. Alant nevezett urak voltak szivesek az aradi 1848/49-es agghonvédek tűzifa szükségletére adományozni és pedig: Rónai János, a Központi-szálló és kávéház tulajdonosa az újévi szivarok megváltása címén 40 kor., Az Elő Aradi Hőlyag-asztaltársaság 10 kor., Mártonffy Viktor 5 kor., a Jókendvü asztaltársaság 5 kor. és Árpádka 4 kor. Az aradi 1848/49-es agghonvéd- egylet ezúton is a leghálásabb köszönetét nyilvá- nitja. Simay István egyl. elnök, May Soma jegyző.

— Társasutazás a Rivierára. Január hó 22-én, igen szép és dus programmal, társasuta- zás indul az olasz és francia Rivierára. A tár- sas kirándulás programja Milano, Genua, San- Remo, Ospodaletti, Nizza Cannes, Beaulien Cimiez, Monte-Carlo, Monaco, Mentone és Cap- Martin megtekintését öleli fel. A társaságnak Nizzában a karnevali ünnepek legszebb- jeiben, többek között a karnevali herceg bevo- nulásának és az első konfetti és virágcsata ün- nepélyének lefolyásában is része lesz. A kirán- dulást a Központi Menetjegyiroda rendezi, még pedig ezuttal rendkívül olcsón, amennyiben az egész utazás költsége — elsőrendű lakás és ellátás, továbbá a látóvalók belépődíja, séta- kocsi a nizzai virágkorzón, borraivalók stb. is beleértve — személyenkint 480 korona. Részletes prospektus díjtalanul kapható Aradon az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, Budapes- ten pedig a Központi Menetjegyirodában Vi- gadó tér 1.

— Közeledik az újév és így mindenkinek ajánlatos, hogy nézze meg, vannak-e még név- jegyei, hogy még kellő időben megrendelhesse az „Aradi Nyomda Részvény Társaság”-nál, ahol csinos kivitelben 100 darabot két koro- náért kaphat. Vidékre két korona 20 fillér be- küldése ellenében bérmentve szállítjuk.

— Születések és halálozások. Az aradi anya- könyvi hivatalban dec. hó 29-én a következő szü- letéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Szikora József vasesztergályosnak Anna nevű leá- nya, Hans József ácssegédnek József nevű fia, Lenárh András hentesmesternek József nevű fia, Köles András városi rendőrőrmesternek Lajos nevű fia. Elhalálozott: özv. Zachariás Antalné 81 éves főszolgabíró özvegye, Balogh Ferenoné ácsse- géd neje.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 8. sz. Telefon 657. 2811

— Szönyegraktáramat 1910. január 15-én feloszlatom, a készletet minden elfogadható árért eladom. Schwarcz Zsigmond. 4392

— Szabó féle páрмаi ibolya szappan a szap- panok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőr- puhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen kül- földi szappan sem versenyezhet vele. Ha iga- zán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy da- rab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Ara- don Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és He- gedüs Gyula cégeknél. 3943

— Alkalmos újévi ajándékok: női táskák, ridikül, pénz, szivar, cigaretta és névjegy- tárcák, manikür, fésűgarnitúrák, hajdíszek, valódi francia és angol illatszerek legnagyobb választékban és legolcsóbb árakon kaphatók Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy- tér 15. 3771

— Deutsch Sándor táncintézetében (ipartes- tület diszterme) a második cikluson a tanítás f. évi január hó 8-án veszi kezdetét, melyre be- iratkozni már most lehet Bercsényi Miklós-utca 18. szám alatt. Diák, kereskedő és iparos ko- lonok, külön órák háznál, vagy pedig táncin- tézetben. 4666

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

Ellesett szenzációk.

A politikai kulisszák mögöl.

(Wekerle — bankkormányzó.) Mióta a koalíciós kormány távozóban van — aminek jó egypár esztendeje már — valahány magas pénz- ügyi méltóság megüresedett, mindre Wekerle dok- tort kandidáltak az örökké tippelő politikai buk- mékerek. Kezdték az Osztrák—Magyar-bank kor- mányzóságán és a pikáns pletykához hozzáadták azt a kis maliciát, hogy nem bolond Wekerle az önálló bankért hevülni, mikor ő a közös bank ki- szemelt kormányzója. Lón azonban bankkormányzó Wekerle államtitkárja és első bizalmasa, Popo- vics Sándor, mire a földreest tippszállítók azt mondták: igen ám, de Popovics a Wekerle stroh- manja és csak azért ült a kormányzói székbe, hogy melegen tartsa a volt minisztere számára. Ebből azonban nem lett semmi, de ehelyett meg- halt szegény Kornfeld és lón Wekerle a politikai hirtörzén a nagy bankár utódja a Hitelbanknál és a Rotschild-csoport bizalmában. Mikor pedig ezek a nem megvetendő pozíciók már be voltak töltve — mással, Wekerle még mindig nem maradt árván, hanem lett a tőzsde elnökjelöltje. Az elnök itt is más lett, de utólag illik konstatálni, hogy a tip- pek annak idején kitűnőek voltak, Wekerle csak- ugyan szóba került az összes üresedésbe került pénzügyi méltóságokra és csak azért mondott le róluk sorban, mert az örökös miniszterelnökség reménye kecségtelte. Most aztán, hogy távozni kénytelen — és ezt a legbeavatottabb helyről tud- juk — elvállalja a legelső pénzfejedelmi koronát, ami megüresedik: a beteg és aktív tevékenységre többé nem képes Széll Kálmán utódjaképen ő lesz a Jelzálogbank kormányzója.

(Nákó utódja.) Justhék kész listával léptek Lukács elé, arra az esetre, ha a bankkérdésben sikerül a megegyezés. Csak a fiumei kormány- zóságra nem volt jelöltjük. Abból az egyszerű okból, hogy akinek az isten ilyen hivatalt ad, nemcsak ésszel kell hozzá adnia, hanem egy pár milliót is. Milliósok pedig sohase voltak bőség- ben a negyvennyolcas párton. A keddi ülés alatt aztán a Ház folyosóján Kállay Tamás Justh-párti képviselő talált egy férfit a párt soraiban, aki az összes kvalifikációkkal rendelkezik. Bárczay Sán- dor ez, a szikszói követ, fiatal kaokias dzsentri, akinek ha nincs is egészen egy milliója, de közel jár hozzá. Most még csak az a kérdés, hajlandó-e ez a szerencsés ember évenként legalább száz- ezer koronát ráfizetni a kormányzói méltóságra — mert Nákó Sándor annyit fizetett rá — és van, még egy kérdés, létrejöhet-e az a kormány, amely- nek Bárczay Sándor a kormányzó-jelöltje. Mert ma még se a király, se Justh Gyula nem mondta ki rá az ámen-t.

(Miért nem Bánffy?) Lukács László pénz- ügyminisztere volt Bánffynak és azóta is meghitt barátok voltak. Lukács nem vállalkozott Bánffy tudta nélkül és politikai körökben nyílt titok, hogy az utolsó napokig Bánffy Dezső volt Lukácsnak belügyminiszter-jelöltje. A Justh-párt azonban — bár elvileg a legszívesebben látná az önálló bank és az általános egyenlő választó jog előkelő harcosát — fontos taktikai okokból állást foglalt Bánffy Dezső ellen, Bánffy a híres választás óta, mint az erőszakos választást csinálók mintaképe ismeretes Magyarországon. Valóságos rém, mumusnak szok- ták odaállítani, ha a választási brachiummal fe- nyegedőznek. Justhék egy esetleges választásba nem akarnak ezzel a félelmetes közhittel megter- helten belemeenni. Ez az egyik ok. A másik: hogy Bánffy és Lukács együtt csinálták az isobli klan- zulát és találkozásuk legalább is groteszkül hatna az önálló bank kormányában.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbeteg- ségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyuvíz. 1942

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Saluator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfparkpart 8.

A kis gyermek ELPUSZTUL?

Adjon neki SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jókedvűvé válik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

már gyakran visszazólitotta szüleitnek szeretett gyermeküket a halál kapujától.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb, egy tisztaság, valamint az emészthetőség és gyors hatás tekintetében. 5741/3

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyembe venni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ének. Nem tehetség nélkül való, de nekünk még nem felel meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 29.

Amerika 1 1/2%-al olcsóbb. Kínálat, vételkedv gyenge, üzlettelen.

Az árak 50 kilónként esámítva:

	Dél árát	2 órai árát
Tengeri 1910. májusra	6.63—6.64	6.64—6.65
Buza 1910. áprilisa	13.96—13.97	13.97—13.98
Zab 1910. áprilisa	7.60—7.61	7.60—7.61
Rosa 1910. áprilisa	9.86—9.87	9.86—9.87
Buza 1910. októberre	11.81—11.82	11.80—11.81
Buza 1910. májusra	13.81—13.81	13.82—13.83
Rosa 1910. októberre	8.87—8.88	8.87—8.88

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	— — —	674.75
Magyar hitelrészvény	— — —	794.—
Államvasút	— — —	753.25

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. december 29.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	13.35—13.45
76	13.50—13.60
77	13.60—13.70
78	13.70—13.80

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	13.30—13.40
Rosa új	8.90—9.00
Arpa új	6.30—6.40
Zab új	6.70—6.80
Tengeri régi	5.50—5.55

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

IDEGENEK ARADON.

— December 29. —

Fehér Kereszt szálloda. Papp János lelkész Debrecen. — Bartha Lajos máv. felügyelő Budapest. — Schvarcz József kereskedő Resica. — Stein Adolf utazó Szolnok. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Spitzer Miksa utazó Budapest. — Messer Károly ügyvéd Kisjenő. — Phillip Rihárd utazó Bécs. — Budaspitz Jakab utazó Budapest. — Bajczy Elemér jegyző Nagylak. — Forschner Samu utazó Budapest. — Illés János jogszigorló Nagyenyed.

Központi szálloda. Gáspár Frigyes tanító Simonfalva. — Rozvány József magánzó Nagyszalonta. — Tarján Géza birtokos Temesvár. — Timon Ákos dr. tanácsos Budapest. — Balog La-

jos máv. tisztviselő Budapest. — Varga Gyula mérnök Szeged. — Bieber Károly mérnök Budapest. — Grosz Péter rabbi Buttyin. — Horváth Berta utazó Budapest. — Sauer György utazó Budapest. — Mahler János utazó Budapest. — Fabritzky István gyáros Budapest. — Haltenberger Samu mérnök Budapest. — Böszörményi Jenő mérnök Budapest. — Stern Gyula utazó Budapest. — Ifj. Veisz József kereskedő Nagyvárad.

Pannonia szálloda. Berger Ignác vállalkozó Vinga. — Bánfi Béla kereskedő Vinga. — Bustbaum Gyula utazó Nagyvárad. — Veisz Rezső utazó Budapest. — Bucziska József körjegyző Otlaka. — Hatzlhofer Ferenc jegyző Szentmárton. — Rob György körjegyző Kishalmagy.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz József-utca 22. Kútkelcsőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 3751

Az aradi könyvnyomdászok "GUTENBERG"-dalköre által tartandó Művészet estélyen, amely a Fehér Kereszt szálloda **Január 1-én** (szombaton) disztermében :: **Január 1-én** lesz. föllépnek: **DIÓSSY NUSI, SZALAY ARANKA, LEÖVEY LEÓ, CSÁNYI MATYÁS.** — Bővebbet a meghívó nyújt.

NEMZETI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1909. évi december hó 30-án:

C) bérlet. C) bérlet.

Palóczy Berta és Szendrőy Lejos vendég-felléptével:

A zsidónő.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta: Schirbe F. Fordította: Jakab István. Zenéjét szerző: Halévi L.

SZEMÉLYEK:

Brogni Leopold	Szendrőy L.	Rugiero Eleazar	Zöldi Á.
Eudoxia	Boda Ferenc.	Recha	Ferrari A.
	Palóczy B.		Wlassák V.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Béres Simon-utca 1. szám, Szabadnag-tér mellett.)

Műsor 1909. december 30. án, csütörtök:

1. Aki nem tud aludni. Bohózat. — 2. A piemonti hegy-ségek. Természet után. — 3. Matróz tréfák. Mulatságos. — 4. Ügétő verseny Budapest. Sportkép. — 5. Király és a haza. Dráma. — 6. Háború a levegőben. Látványosság. — 7. Szeszélyes baba. Humoros. — 8. Salome örülje. Bohózat.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-es hely 1 kor., II-ik 30 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Gyötrelmesebb, kinosabb fájdalom a fogfájásnál ság van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor., melyhez a fogápolásról egy tudományos színonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért. 12-11.

Hölgyeknek

• legkellemesebb •

ujévi meglepetés!

:: egy gyönyörű ::

Kézápoló készlet

remek kivitelben. — Gyöngyház, ezüst, elefántesont, teknőc, teknőc utánczat esont, cocus és ébenfából 3 koronától 70 koronáig minden árban, — továbbá

Mint hasznos és igen

Kedves ajándék

egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó-, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.

3511

Legfinomabb Francia

Illatszer újdonságok

dus választékban.

Rendkívül izléses japán mintájú

Illatszer diszdobozok

(Kazetták)

2 üveg divatos parfüm, 1 darab finom szappan és poudertartalommal 4 koronától kezdve minden árban.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefonszám 455.

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Lipót-utca 14. szám.

ARAD.

Üzlet: Deák Ferenc-utca 39. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **RUHA-MŰFESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,**

amelyben elvállalok minden e szakmába tartozó festést és tisztítást. Női, ural és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, piú, szövet, batlezt, csipkék, tüll, crepe, keztük, szörmenők, muffok, boák, bál-belépők, szőnyegek, futók, asztal és ágyterítők, tunisz és csipkefüggönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések stb. bármely díszrel minden bontás nélkül festetnek és tisztítatnak. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítetnek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsű bizalmával megtisztelni. 1761

1909. Ö. 289—24.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Lippán „Sándor Testvérek” cég alatt fenálló bőraru-üzletben és raktárban elhelyezett a hagyatéki leltárban 1—256. tétel alatt összeirt bőrárak és egyéb bőr-üzleti cikkek és üzleti felszerelvények a 30, 101, 102, 201. és 205. tétel alattiak kivételével a cég egyedüli tulajdonosának Sándor Mórnak elhalálozása folytán a lip-pai kir. járásbíró, mint hagyatéki bíróságnak 1909. Ö. 289—24. számú végzése folytán Lippán, 1910. évi január hó 10-én délelőtt 9 órakor és esetleg 11-én az üzlet helyiségében nyilvános árverésen eladni fognak.

Az elárverezendő tárgyak összbecsértéke 25349 korona 27 fillér. Az árverés kezdetén az összes árak és felszerelvények egy tömegben való eladása fog megkíséreltetni, a 25349 korona 27 fillér becsáron alul azonban egy tömegben el nem adható és a vételár azonnal lefizetendő. Aki az árakat egy tömegben megveszi, az árúknak bizonyos ideig otthaggyása iránt zárgondnokkal megállapodik.

Amennyiben az egy tömegben való eladása nem sikerülne, az árverés tételenkénti eladás mellett fog folytatni, mely esetben az egyes tételek kikiáltási árát a leltári becsérték fogja képezni. A vételárak ez esetben is készpénz mellett haladéktalanul megfizetendők.

A vételár leütése után vevőnek sem a tárgy minősége, mértéke, vagy mennyisége, sem azonossága tekintetében felszólamlási joga nincsen.

Az elárverezendő ingóságok az árverés hatánapjáig az ünnepnapok kivételével délutánként 3 és 5 óra között zárgondnok közbenjöttével megtekinthetők.

Kelt Lippán, 1909. december hó 20-án.

Schweiger,
kir. jbró.

105

4348. 1909. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Crisán Aurél ujaradi ügyvéd ujaradi lakos végrehajtónak Buta Ilie Zsófia székesuti lakos végrehajtást szenvedett elleni 42 kor. 30 fill. tökekövetelés és jár., ugy csatlakozott Németszentpéteri gazdasági banknak 15 kor. 28 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén levő: a székesuti 1094. sz. tkj. A. I. 1. sor, 418—419/a. hrsz. alatt Buta Zsófia tulajdonául felvett ingatlan 845 kor. és a székesuti 211. sz. tkj. A. I. 2. sor, 1374. hrsz. alatti ingatlanból Buta Zsófiát megillető tulajdoni juta-

lék 215 kor. kikiáltási árban Székesut községében 1910. évi március hó 9-ik napján d. e. 10 órakor birói végrehajtási árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Székesutközség előjáróságánál tekinthetők meg.

Ujaradon, a kir. jbróság mint tkvi hatóságnál, 1909. évi november 23-án.

Kovacsics,
kir. járásbíró.

112

Értesítés!

Van szerencsém a helybeli és vidéki kereskedő urak b. figyelmet felhívni arra, hogy műhelyemet teljesen újonnan felszereltem, ahol mérlekeknek újonnan való készítését, de különösen mindentéle

mérleg javítását,

valamint súlyok pontosítását a lehető legjutányosabb árakon elvállalok.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, tisztelettel 4654

Benkő József

Fejsze-u. 39.

4347. sz. 1909. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Grisán Aurél ügyvéd, ujaradi lakos végrehajtónak Barhosz János székesuti lakos végrehajtást szenvedett elleni 17 kor. 40 fill. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén levő a székesuti 826. sz. tkj. A. II. 2—3 sor, 1167/a—1. és 181—182/b hrsz. alatt Barhosz János tulajdonául felvett ingatlan 935 kor. és a székesuti 765. sz. tkj. A. I. 1—2. sor 2502. és 3372/a hrsz. a. ingatlanból Barhosz Jánost megillető tulajdoni jutalék és pedig utóbbi jutalék azzal a feltétellel, hogy a C. 1. alatt Irtva Stefan jávára bekebelezett szorgaimi jog nem érintetik, 593 kor. kikiáltási árban Székesut községében 1910. évi március hó 8-ik napján d. e. 10 órakor birói végrehajtási árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Székesut község előjáróságánál tekinthetők meg.

Ujaradon, a kir. jbróság, mint tkvi hatóságnál 1909. évi november hó 23-án.

Kovacsics,
kir. járásbíró.

113

**Nagymennyiségű
pléh-pánt
és
maculatura
jutányos áron
eladó.**

Kellemes újévi ajándék

Alcohol mentes illatszerek.

Üvegje 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a

fenyő-illat.

A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f.

Az arc szépségét előmozdítjuk, a bőrt üdév, bársonysimává tesszük **Rozsnyay**

„Szeráj arckenőcse“

használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.

Kitűnő minőségű fehér asztali bor.

Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.

Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

371

Arad, Szabadság-tér.

Olvasóinkat

tisztelettel

kérjük

bevásárlásaiknál

lapunkra

hivatkozni.

Nagy ujévi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis
Kilényi C. és Társa
 kék golyóhoz címzett áruházában
 Józseffőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női
 ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és
 trickó áru szükségletét. 4156
Gyermekjáték félárban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretségi híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre,	kulcsárra, gazdasszoyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

AKI

mindazeket vétel vagy bérbévitel cél-
 jából keresi;

AKI

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
 sabbán ér célt, ha az

ARADI KÖZLÖNY
 kis hirdetési
 rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
 és gyűrűk, aranyláncok, minden-
 féle ékszereket ezüstneműeket ki-
 váltok és vesznek. Farkas Streicher
 Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Kereskedelmi alkalmazottak

jutányos árért izletes házikosztot
 kaphatnak. Vargáné, Kápolna-utca
 8. a. 101

Körfürész

teljesen felszerelve és stabil favágó-
 fejsze üzemműködésben eladó.
 Bővebbet Gyulai Kenyérstúdió üz-
 letben. Spitéler Rudolf. 115

Keresek

január elsejére egy ügyes segédet,
 ki fűszer és rövidáru szakmában
 jártas, magyar és román nyelvet
 bírja, igényeit jelölve, Berkovits
 Hermann, Brád. 48

Kitűnő világi hegyibor

literenként 26 kr.-ért és óborok leg-
 jutányosabb áron kaphatók Poppé
 Sándornál Aulich Lajos-utca 8 a.
 4594

Olcsó levélpapír

100 vászon Hartyalen levélpapír, és
 100 boríték selyempapírbéléssel,
 dobozban 240 kor. Ingusz I. és Fia
 könyvkereskedésében Arad. An-
 drássy-tér 16. és Weitzer János-utca.
 173

Radnai-ut 10. szám

és Bercsényi Miklós-utca 29. szám
 alatt lévő két adómentes emeletes
 bérházak eladó. Bővebbet Klein
 József tulajdonosnál. 4755

Kecskeméti fajalmák

gyönyörű válogatott, ötkilós posta-
 csomagokban 3.— koronáért szál-
 lít Sandberg Salo (bejegyzett cég)
 Kecskemét. 4758

Déván,

a piac tér legelőnyösebb forgal-
 mu helyén egy csinosan beren-
 dezett, állandó uri vevő körrel
 bíró jó menetelű fűszer és cse-
 mege üzlet trafik és korlátolt ita-
 mérési joggal 1910. január havá-
 ban eladó. Átvételhez 10 - 20,000
 korona szükséges. Értekezhetni
 Steiner Ferencnél nagykereskedő
 Déván. 4806

Magántanulók,

valamint bejárók felvételnek Ká-
 polna-utca 28. sz. Izr. fiuinternátus.
 4868

Ujévi ajándéokra

alkalmas papíráru-különlegességek
 mélyen leszállított áron. Litog-
 rafált és nyomtatott névjegyek üd-
 vözlő és képes levelezőlapok legna-
 gyobb tárlata. 110.000 kötetes köl-
 csönkönyvtár. Krausz Paulin Szin-
 ház-épület. 3241

Egy a fűszer-,

termény és italárak kezelésében
 teljesen jártas, a magyar, német
 és román nyelvet bíró óvadék ké-
 pes fiatal ember mint raktárnok
 azonnali belépésre kerestetik Stei-
 ner Ferencnél, nagykereskedő Dé-
 ván. 4807

Pénzbeszedőnek

ajánkozik teljesen megbízható,
 meglehetősen kora férfi. Szerényebb
 díjazással is elmegy. 4855

Névjegyek

dívtos kivitelben, litografálva,
 nyomtatva vagy dombornyomással.
 Újévi levelező-lapokból gyönyörű új-
 donságok! a készleten lévő legfino-
 mabb díszlevegélpapírokat csaknem saját
 árban áruistom. Legújabb társasjáté-
 kok óriási választéka. A kölcsön-
 könyvtár 275 oldalas új magyar
 jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes
 kölcsönkönyvtár. 30,000 kötetes ze-
 nemű kölcsönző intézet. Nagyválaszté-
 kéu antiquarium. — Kerpe! Izsó,
 könyv és papirkereskedése Aradon
 Andrássy-tér 20 sz. Telefon 385.
 3911

Gyakorlott

könyvelő, ki a gépirásban is
 jártas azonnali állást keres. Cim a
 kiadóban. 4813

Magánpénzeket

legmagasabb kamattal mellett elhe-
 lyeznek. Cim kiadóba. 4841

Jó kézírással

bíró keresztény kisasszony (asszony)
 elsőrendű kereskedelmi irodába
 azonnali felvételre kerestetik. Gép-
 írók előnyben részesülnek. Ajánla-
 tok „pontos” jellegűek. alatti a kiadó-
 hivatalba kéretnek. 4865

6859—1909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivenat

A világi kir. bíróság mint
 telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
 hogy a világi takarékpénztár r.
 t. és a csatlakozó Zehe János és
 Heller Ignác végrehajthatónak Csor-
 dás Ignác és neje Gödöny Mária
 végrehajtást szenvedők elleni 950
 kor. 265. 108, 157 kor. 60 fillér
 tőkekövetelés és járulékaik iránti
 végrehajtási ügyében az árverést
 elrendelte az aradi kir. törvény-
 szék, illetve a világi kir. járás-
 bíróság területén levő, Világos köz-
 ség határában fekvő és a világi
 299. sz. tkvi A. I. 12. sor 634, 635.
 és 5718 hrsz. 318 ösz. ir. ház és
 beltelek és kenderföldre 984 kor.
 mint ezennel megállapított kikiáltá-
 si árban. Csordás Ignác hánya-
 dára nézve a kikiáltási ár 492 ko-
 rona és hogy a fentebb megie-
 lőt ingatlan az 1910. évi február
 5-én d. e. 9 órakor a világi kir.
 bíróság mint tkvi hatóság hiv.
 helyiségében megtartandó nyil-
 vános árverésen a megállapított
 kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni
 nem fog.

Arverezni szándékoznak tar-
 toznak az ingatlanok becsára-
 nak 10%-át bánatpénzül készpénz-
 ben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42.
 §-ában jelzett, árfolyammal szá-
 mitott és az 1881. évi november
 hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
 ságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
 kijelölt óvadékképes értékpapírban
 a kiküldött kezéhez letenni, avagy
 az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmé-
 ben a bánatpénznek a bíróság-
 nál előleges elhelyezéséről kiállít-
 tott szabályszerű elismervényt át-
 szolgáltatni, az árverési vevő tar-
 tozik nyomban a bánatpénzt a vétel-
 telár 10%-ig kiegészíteni.

Világos, 1909. évi december hó
 13-án.

Povolni,

104

kir. járásbíró.

Telefon szám 242.

**Elektromos erőátviteli
 motorokat
 kikölsönöz, elad és fel-
 szerel** 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, tele-
 fon és villamos csengő
 berendezési vállalkozás

Arad, Salacz-ut. 2.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közön-
 ség szives tudomására hozni, hogy
 Arad, József főherceg-ut 7. szám
 alatt (Nesnera-ház, Evangélikus
 templommal szemben) egy a mai
 kor igényeinek megfelelő

**hentes és mászáros üzletet
 nyitottam.**

Naponta friss marhahus, ser-
 tésus, szopós borjúhús és felvág-
 gottak kaphatók. 91
 Kívánatra házhoz szállítok. —
 Telefon szám 739.

Szives párfogásért esedezik

Farkas János,
 mászáros és hentes.

KOHN JÓZSEF

bádogos.

∴ Csatornázás és vízvezeték berendező. ∴
 ARAD, (Minorita-palota.)

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Mechanikai gyermekjátékok olcsó árban kiadásítottak.

**UJDONSÁGOK mindennemű diszműtar-
 gyakban és konyhafelszerelési nagy raktár.**

Telefonszám 333.

4619

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyáranak festékével.